

mokslas • menas • literatūra

DRAUGAS

ANTROJI DALIS / 1972 METAI

GRUODZIO MĖN. 2 D. / DECEMBER 2, 1972

PART TWO NR. 283 (48)

Šiame numery

- O KAD TAI BŪTŲ ŽINGSNIS PIRMYN! AUKŠTASIS MOKSLAS LIETUVOJE (DR. J. PUZINAS).
- APIE DIEVĄ GAMTOJE (DR. A. MACEINA). SU LILIIJA ŠUKYTE SUSITIKUS.
- S. PRAPUOLENYTĖS - BUNKER EILERAŠTIS.
- VLADAS JAKUBENAS APIE VIDIMANTĄ VALATKĄ.
- NERAMUOLIS POETAS IR POLITIKAS. LIETUVIŲ LIAUDIES GOTIKA VYTAUTO IGNO LAKSTUOSE.
- NAUJI LEIDINIAI. KULTŪRINĖ KRONIKA. SPYGLIAI IR DYGLIAI

KERTINĖ PARASĖ

O KAD TAI BŪTŲ ŽINGSNIS PIRMYN!

JAV Lietuvių Bendruomenės Įstatų, LB Tarybos priimtų 1972 m. balandžio 30 d., šeštasis skyrius pavadintas "Bendruomenės institucijos". O jos čia yra: Švietimo taryba, Kultūros taryba ir Visuomeninių reikalų taryba. Mus labiausiai domina Kultūros taryba. Jos atsiradimas JAV LB rėmuose yra maloni naujiena.

Iš tikrųjų tokios tarybos šiame krašte jau seniai reikėjo. Beje, visam išelvisio pasauliui taikytą Kultūros taryba jau eilę metų egzistuoja prie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centrinių organų. Deja, jos egzistencijos mūsų kultūrinio gyvenimo raida ligi šiol visai neįėjusi. Atrodo, kad ir pati pasaulinė Kultūros taryba nelabai žinojo, ką ji turi daryti ir kam ji čia buvo įsteigta. Labai gerai kad JAV Lietuvių Bendruomenė nelaukė, kol pasaulinė Kultūros taryba pradės ką nors veikti arba ir visai numirs. Todėl ir sveikintinas išelvisioje pačioje gyviausioje ir kultūrine prasme pačioje kūrybingiausioje JAV Lietuvių Bendruomenės savos Kultūrinės tarybos įkūrimas, besirūpinantis šio krašto lietuviškosios išelvisios kultūrinio gajumu.

Kultūros tarybos veiklos plotmė ir tikslai įstatuose nurodomi šitokie:

42

JAV lietuvių bendriniam kultūriniam uždaviniams planuoti ir vykdyti veikia JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Ji:

- a. planuoja kultūrinės mokslinei ir meninės veiklos gaires,
- b. skatina lietuvių kultūrinių vertybių kūrimą ir ugdymą,
- c. rūpinasi lietuviškosios mokslo, grožinės literatūros, dailės, teatro, muzikos bibliografijos ir lietuvių kultūrinės reprezentacijos leidinių leidimu,
- d. organizuoja, derina ir globoja lietuviškosios ir kultūrinės medžiagos rinkimą ir saugojimą,

e. organizuoja lietuvių kultūros ir mokslo bei meno darbuotojų suvažiavimus ir pasitarimus, f. vykdo LB Krašto valdybos pavestus uždavinius.

43

LB Kultūros tarybai vadovauja pirmininkas, kurį trejų metų terminui skiria LB Krašto Valdybos pirmininkas ir tvirtina LB Taryba. Kultūros tarybos pirmininkas yra pilnateisis Krašto valdybos narys.

44

Kultūros tarybos narius pasirenka Tarybos pirmininkas. Juos tvirtina Krašto valdyba.

45

LB Kultūros taryba veikia JAV LB taisyklėse nurodyta tvarka.

Vargu ar ką nors reikėtų dar pridėti ar atimti iš to, kas čia įstatuose pasakyta. Patys įstatų paragrafai, liečiantys Kultūros tarybos struktūrą ir jos veiklos plotmę, yra juos apsvačiusių ir formuluojusių gerai išmąstyti ir juodu ant balto pateikti. Tačiau paragrafai jų užrašymu nei blogumo, nei gerumo dar nesukuria. Gerai ar blogai darys patys žmonės, kurie Kultūros tarybos paragrafus nustatytus tikslus vykdys konkrečiame gyvenime. Tad ir labai svarbu, kad kultūros tarybai vadovautų ir joje dirbtų plataus akiračio, akademinio lygio, kūrybinio potencialo nestokojantys, realybę jaučiantys ir neaptingę žmonės.

Kas nors gali čia replikuoti, kad per daug skiriame tokiai Kultūros tarybai reikšmės ir per daug iš jos tikimės, nesgi mokslo veikalus, poezijos ir grožinės literatūros knygas rašo, paveikslus tapyti muzikos kūrinius komponuoja ne tarybos, bet individualūs, talentingi žmonės. Ir tai yra tikra teisybė. Bet kūrėjui atsirasti, augti, subręsti ir būti sau (Nukelta į 2 psl.)

Aukštasis mokslas Lietuvoje

Lietuvos universiteto 50 metų sukaktį minint

Ivadas

JONAS PUZINAS

Visais laikais mokslas lėmė kultūros ir visokeriopos pažangos ūgi. Gilaus proto intelektualai sukūrė aukštą Vakarų kultūrą ir civilizaciją, kurių vaisiais minta žmonija. Ir mes lietuviai esame Vakarų kultūros išauginti. Tos kultūros šaknys glūdi gilioje mūsų prosenovėje.

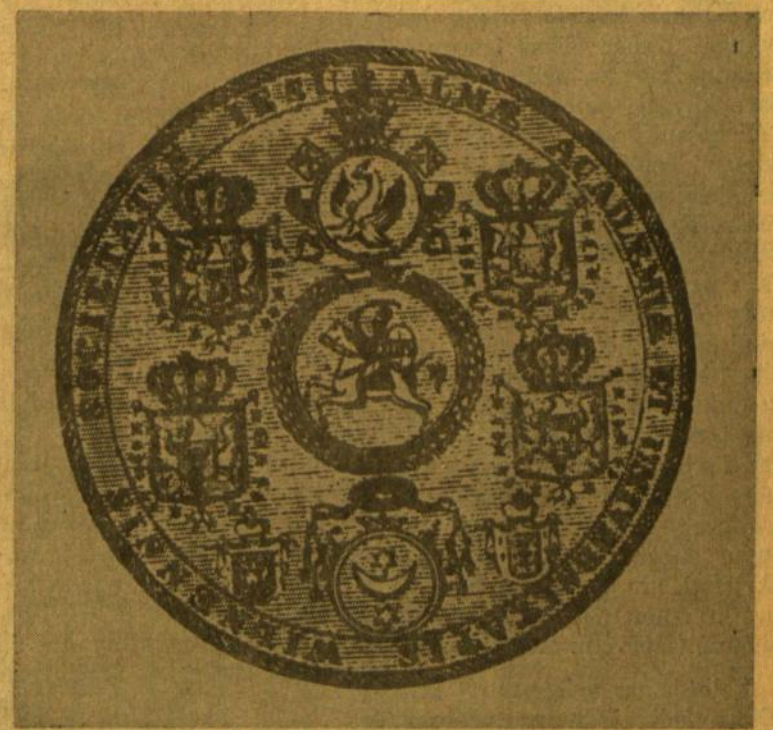
Šįmet minime 1922 m. Kaune įsikūrusio Lietuvos Universiteto aukstinę sukaktį. Prisimename sukautes tos aukštosios mokyklos, kurios vaidmuo nepriklausomos Lietuvos gyvenime buvo didžiai reikšmingas. Lietuvos Universitetas (nuo 1930 m. Vytauto Didžiojo universitetas), Vilniaus universitetas ir kitos aukštosios mokyklos — Žemės ūkio akademija, Veterinarijos akademija, Prekybos institutas, pedagoginis institutas, Muzikos konservatorija, Dailės institutas, Aukštieji karininkų kursai, Aukštieji fizinio lavinimo kursai — su visokeriopomis specialiomis mokyklomis yra padėję tvirtus pamatus vakarietiškaai Lietuvos kultūrai ir civilizacijai. Giliau nesusipažinusiame su Lietuvos mokslo istorija kai kam gali atrodyti, kad tik Lietuva atkūrė nepriklausomą valstybę suklestėjo mokslo ir pažanga mūsų tėvų žemėje. Todėl čia plateliau stabtelėsiu ties aukštojo mokslo padėtimi senovės Lietuvoje ir ties senuoju Vilniaus universitetu, tuo didžiuoju Lietuvos švietimo ir kultūros židiniu.

Kaip ir kur mokyta si lietuvių senovėje?

Ryšium su krikščionybės plitimu, ir Lietuvoje atsirado mokyklų. Pirmoji mums žinoma mokykla yra buvusi prie Vilniaus katedros. Ji minima jau 1397 m. Toje mokykloje buvo mokoma rašto, skaitymo, patarnavimo bažnyčioje, giedojimo, lotynų ir vokiečių kalbų. XVI a. pirmoje pusėje panašaus tipo mokyklų atsirado ir kitose Lietuvos vietose: Tauragėje (1501 m.), Ziežmariuose (1520 m.), Eišiškėse (1524 m.), Joniškėje (1530 m.) ir kitur. Tai žemesniosios bendrojo lavinimo mokyklos. Kol dar nebuvo gimnazijų ar kolegijų, kuriose buvo paruošiamas jaunimas aukštajam mokslui; didiku, panašiai kaip ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio bei jo giminės vaikai, buvo mokomi ir auklėjami namie samdytų mokytojų — magistrų. Vėliau didikų vaikai mokėsi savo tėvų įkurtose mokyklose. Ir tik 1539 m. Abraomas Kulvietis, Krokuvos, Leipzigo, Wittenbergo ir Sienos universitetų auklėtinis, Vilniuje įsteigė klasikinę mokyklą, kurioje buvo ruošiami Lietuvos bajorų vaikai aukštajam mokslui užsienyje. Deja, mokykla, pradėjusi skelbti protestantizmo idėjas, 1542 m. turėjo užsidaryti. 1566 m. Šv. Jono bažnyčios mokykloje Vilniuje, tos bažnyčios klebono ir žymaus teisininko Petro Roizijaus (Roysius, isp. Ruiz de Moros) rūpesčiu, imta dėstyti ir teisės dalykai: romėnų ir Lietuvos Statuto teisės. Pagaliau 1570 m. jėzuitai Vilniuje įkūrė aukštesniąją 5 klasių mokyklą, kuri Vakarų Europos mokyklų pavyzdžiu ruo-

dij, lietuviškai mokantiems kunigams ruošti Lenkijos karalienė Jadvyga Jogailienė 1397 m. įsteigė prie Prahos universiteto Lietuvių kolegiją, kurios globėju yra buvęs žymus Prahos universiteto profesorius ir pamokslininkas Jonas Husas (jis, apkaltingas herezija, 1415 m. buvo sudegintas ant laužo). Kiek lietuvių pasinaudojo ta kolegija, neišliko žinių.

Labai didelį vaidmenį lietuvių studijoms suvaidino Krokuvos universitetas, įkurtas 1346 m. Bolonijos universiteto pavyzdžiu Lenkijos karaliaus Kazimiero Didžiojo, už kurio buvo ištekęs Gedimino duktė Aldona. Apmirusį universitetą 1400 m. atgaivino Jogaila, įkūrimo akte pažymėdamas, kad akademija skiriama ir Lietuvai apšviesti bei krikščionybės mokslui skleisti. Universitetu rūpinosi ir kiti Jogailos įpėdiniai, todėl jis vadinamas Jogailaičių universitetu (Universytet Jagiellonski). 1409 m. įkūrus studentų bendrąją (bursą), į jį buvo priimami ir lietuviai studentai, besiruošę į kunigams. Krokuvos universitete nuo 1402 m. mokėsi labai daug lietuvių. Vien tikrai XV a. čia buvo įrašiusių apie 120 studentų iš Lietuvos. Daugelis jų po to užėmė atsakingas vietas Lietuvos valstybės ir Bažnyčios gyvenime ar prisidėjo prie lietuvių kultūrinio darbo. Tęprimsiu kelis žymesnius studentus,ėjusius mokslo Krokuvos universitete: 1419 m. bakalauro laipsnį gavo Jokūbas iš Vilniaus, vėliau tapęs Zemaičių vyskupu; 1428 m. universitetą įrašęs būsimieji lietuvių raštijos pradininkai Abraomas Kulvietis, Stanislovas Rapolionis, Jurgis Zablockis ir kiti. 1600—1642 m. laikotarpyje Krokuvos universitete mokėsi net 210 studentų, atvykusių iš Lietuvos

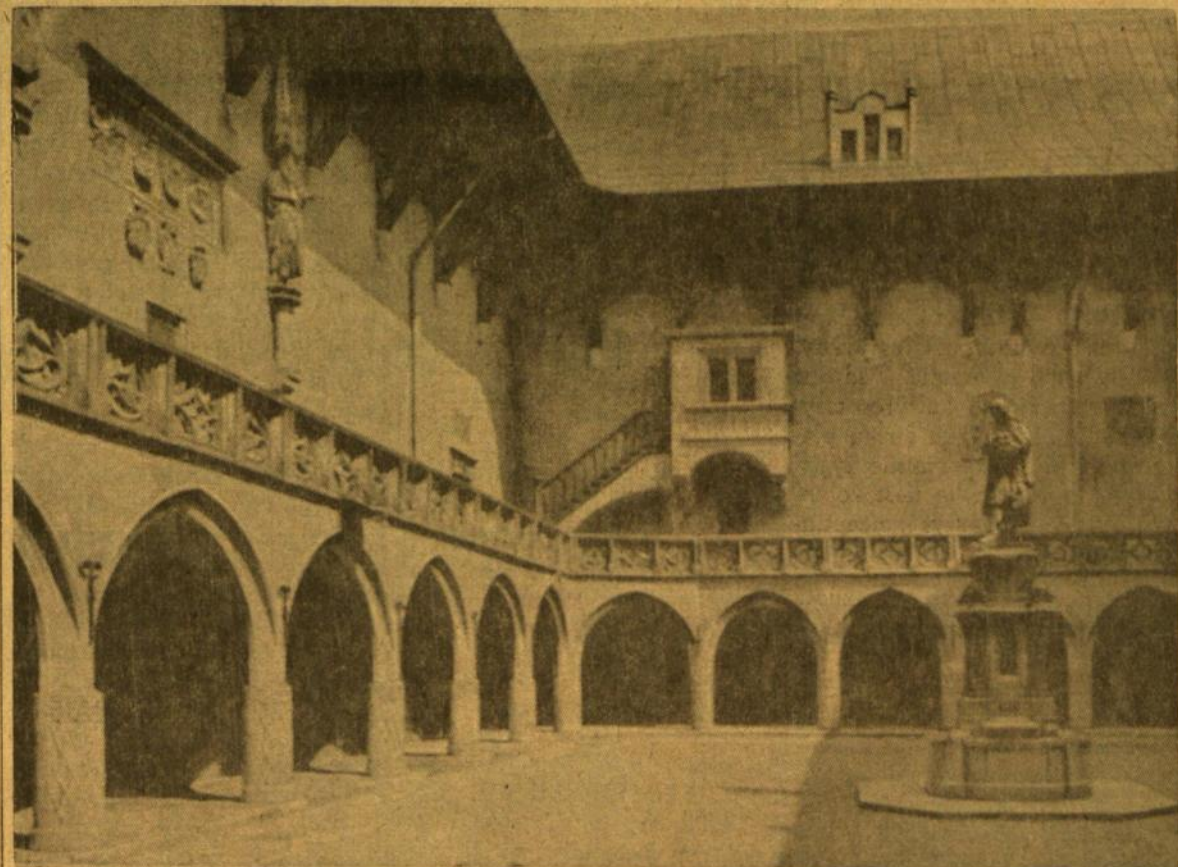
Senoji Vilniaus universiteto-akademijos antspaudas

Didžiosios Kunigaikštijos. Be daugelio kitų, Krokuvoje mokslus ėjo Mikalojus Pacas (m. 1624 Paduovoje), vėliau Zemaičių vyskupas, Jurgis Tiškevičius (m. 1656), taip pat vėliau užėmęs Zemaičių vyskupo sostą, Krokuvoje ir Italijoje mokslus ėjo Kristupas Zigmantas Pacas (m. 1684), iškilęs į Lietuvos kanclerius ir pastatęs vieną iš pačių žymiausių baroko architektūros paminklų Pabaltijy — kamaldulių vienuolyną ir bažnyčią Pažaislyje.

Lietuvos kunigams ruošti buvo skiriama ir 1568 m. Braunsberge, Prūsijoje, įsteigta jėzuitų kolegija, iš kurios greit išaugo teologijos—filosofijos akademija. Braunsberge 1617—1618 m. teologiją studijavo būsimasis Zemaičių vyskupas Petras Parčevskis, 1655 m. drauge su kunigalkščiais Jonušu ir Boguslavu Radvilais bei tūkstančiu Lietuvos bajorų pasirašęs vadinamąjį Kėdainių sutartį, kuria Lietuva atsiskyrė nuo Lenkijos ir sudarė uniją su Švedija. Braunsberge mokėsi būsimasis Lietuvos didysis etmonas Povilas Jonas Sapiega (m. 1665), būsimasis Vilniaus akademijos rektorius (1663—1666 m.) Danielius Butvila ir visa eilė Lietuvos bazilionų, užėmusių unitų vyskupų pareigas.

Braunsberge 1664 m. scholastinę teologiją dėstė Lietuvos istorikas Albertas Vijukas Kojalavičius, o rektoriją ir teologiją — jo brolis Kazimieras.

Gausiai lankyta ir kiti Europos universitetai: Bolonijos, Paduovos, Sienos, Paryžiaus, Leipzigo, Greifswaldo, Karliaučiaus, Wittenbergo, Frankfurto prie Oderio, Tuebingeno, Bazelio, Freiburgo, Ingolstadt, Heidelbergo, Leidenio, Dillingeno ir kiti. Santraukinėje apžvalgoje neįmanoma suminėti daugybės žmonių, studijavusių įvairiuose užsienio universitetuose, todėl išskelsiu pačius ryškiuosius asmenis, suvaidinusius išskirtinį vaidmenį Lietuvos gyvenime. Štai svarbiausieji chronologine eile. 1409 m. Leipzigo universitetą įstojo "Georgius de Lithwania", manoma, Jurgis Butrimas, buvęs Vytauto rūmų maršalas. 1536 m. du semestrus mokėsi Leipzige, po to Wittenberge, kur Martynui Liuterui dekanaujant, 1544 m. teologijos daktaro laipsnį gavo Abraomas Kulvietis, Karaliaučiaus universiteto profesorius, lietuvių raštijos pradininkas. 1540 m. į Wittenbergo universitetą įrašė vėliau lietuvių raštijai nusipelnęs Jurgis Zablockis, apie 1545 m. Krokuvoje gavęs magistro laipsnį, po to dar studijavęs Karaliaučiuje ir 1560 m. Tuebingeno universitetą atlydėjęs net 8 lietuvius jaunuolius, greičiausiai savo mokinius. Dar prieš XVI a. vidurį Wittenbergo universitete studijavo ir Stanislovas Rapolionis, vėliau Karaliaučiaus universiteto profesorius, daug prisidėjęs prie lietuvių raštijos ūgio. 1539 m. Wittenbergo universitete įsimatrikuliavo Augustinas Rotundas (Mieleškis), po to dar studijavęs Paduovoje ir ten 1548 m. gavęs teisės daktaro laipsnį. Vėliau Rotundas buvo Zygmanto Augusto sekretorius, Vilniaus valtas, daug prisidėjęs berengiant Lietuvos Statuto II ir III leidimą. Nuo 1550 m. Leipzigo ir Wittenbergo universitetuose mokslus ėjo Jonas Katkevičius (m. 1579), ligi 1555 m. tarnavęs imperatoriaus Karolio V rūmuose, vėliau buvęs Zemaičių senjūnas, Lietuvos didysis maršalas, 1569 m. Liublino seime atkakliai gynęs Lietuvos reikalus. 1560 m. Karaliaučiaus universitete apstinkamas Jeronimas Katkevičius, vėlesnis Lietuvos tribunolo maršalas. 1551 m. Karaliaučiuje, 1560 m. Wittenberge ir Tuebingene, 1562 m. Leipzige studijavo Merkelis Giedraitis (m. 1609) būsimasis Zemaičių vyskupas, daug nusipelnęs (Nukelta į 5 psl.)

Jogailaičių vardo senasis Krokuvos universitetas. Čia nuo XV šimtmečio pradžios mokėsi daug lietuvių, būsimų aukštųjų dvasiškų, valstybinių ir lietuvių raštijos pradininkų.

Laiškai mano kritikams (5)

Apie Dievą gamtoje

ANTANAS MACEINA

1 Ligšioliniuose laiškuose kalbėjome su kritikai apie Apreiškimo kaip Dievo kelią į žmogų, rasdami šį kelią visų pirma gamtoje, vėliau Izraelio istorijoje, galop Kristuje kaip jo atbaiga bei pilnybė. Dabar laikas jau pasiteirauti žmogaus kello į Dievą. Savo knygoje autorius klausė: „Ar pasaulis yra Dievo kelias į žmogų“ (p. 65) ir atsakė: taip, kai jį Viešpats tokiu keliu pasirenka. Tada jis Dievą iš tikro apreiškia, jį ištirdamas ir jį nurodo; tada pasaulis yra Dievo ženklas arba jo reikšmė. Tačiau pats savimi Dievo nepasirinktas ypatingu būdu, pasaulis yra tik paprasta būtis, o ne prasmė: jis būna, bet nieko nereiškia. Ar gali tad šis bereikšmis pasaulis koku nors būdu tapti žmogaus keliu į Dievą? — Štai klausimas, kurį mums dabar ir reikia kiek paklaudyti, nes jis, atrodo, bus buvęs kritikams tasai, į kurį jie atsidažė (lapis offensivinis).

Kalbėdamas apie pasaulį kaip Dievo kelią į žmogų, vadinasi, kaip Apreiškimo erdvę, autorius visados turėjo galvoje jo regimybę arba vad. kosmologinę sritį, būtent: gamtos reiškinius. Tai šiuos reiškinius Viešpats yra rinkęs savaime ženkliais ir per juos kalbėjęs žmonėms. Tačiau kai Dievas šiuos reiškinius paliko, jie neteko savo ženkliškumo ir virto vėl paprastais gamtiniais dalykais. Šia prasme autorius knygoje ir teigia, kad „kosmologinė pasaulio sąranga pati savaime niekada nėra rodžiusi į Dievą, vadinasi, buvusi jo ženklu“ (p. 96). Bet autorius čia pat pabrėžia, kad „pasaulis yra daugiau, negu tik gamtos tvarka su jos darma ar istorijos eiga su jos tarpsniais. Kitaip tariant, pasaulis neišsiskiria kosmologine ir sociologine plotme. Krikščioniui jis turi dar vieną plotmę, būtent, ontologinę, kurioje jis būna ne kaip šis ar kitas reiškinys, ne kaip šis ar kitas įvykis, bet kaip Viešpaties kūrinys“ (p. 86). Autoriaus pažiūra, ši plotmė, „svarstant pasaulį, kaip tik ir yra dažnai pamirštama arba nepakankamai pastebima“ (p. 86). Tuo tarpu tai ji yra pati svarbiausia, nes ji vienintelė yra žmogaus kelias į Dievą. Ontologinė plotmė žmogus suvokia pasaulio kūriniškumą, o ši suvokęs, jis suvokia ir Dievą, nes „kūrinys savaime nurodo į Kūrėją, nešiodamas savyje šiojo brozo ir būdamas tik ryšium su Kūrėju“ (p. 98). Ontologinė plotmė yra „tiesioginis dieviškojo kūrimo padaras, todėl yra amžina, darni, gera, sakralinė, nes susijusi bent tarpais su Dievu. Ji apie Dievą kalba ir jį reiškia“ (t. p.). Atrodo, kad dėl to jokių ginčų būti negali. Kas šią plotmę neigia, tas padaro pasaulį savarankišką patį savo būtimi, vadinasi, nebe Dievo kūriniu ir tuo pačiu nebe Dievo giliausia šio žodžio prasme. Tai ir yra pasaulio sekuliarizacijos netiesa arba ateistinė jos lytis (plg. p. 86–102). — Tai viena kraštutinybė.

Tačiau yra galima ir kita kraštutinybė. Galima ontologinę sritį išplėsti pasaulio regimybės ir tuo būdu sulieti su kosmologine sritimi. Galima Dievo kūriniu laikyti ne tik pasaulio būti (kad jis yra), bet ir pasaulio apraišką (kaip jis yra). Pirmoji kraštutinybė neigia, kad pasaulis iš viso yra Dievo kūrinys. Antroji kraštutinybė teigia, kad visa yra Viešpaties kūrinys. Ateistinėje sekuliarizacijos lytyje pasaulis yra ne Dievo ir savo būtimi. Pamaldžiame pasaulio peryvenime jis yra Dievo ir gamtos reiškiniais. Jis čia yra taip labai Dievo, jog esą pakanka pakelti akis į žvaigž-

dėtą dangų, kad išvystum Viešpaties galybę ir išmintį. „Jeigu Seno Testamento žmonėms galiojo ženklai (gamtos, Mc.), rodą į Dievą, tai kodėl jie dabar negali mums rodyti Dievo?“, klausia autorius P. Celiešius, tarsi būtų pamiršęs, kad anuo metu ir apiplaukymas galiojo. Kitaip tariant, pasaulio kūriniškumas, kuris vienintelis yra nepažeidžiamas Dievo ženklas ir tuo būdu žmogaus kelias į Dievą per pasaulį, čia randamas ir kosmologinėje srityje.

Ir štai, autoriui atrodo, kad jo kritikai kaip tik atstovauja šiai antrajai kraštutinybei: jie laiko Dievo kūriniu ne tik pasaulio būti, bet ir jo regimas apraiškas; ne tik ontologinę plotmę, bet ir kosmologinę. Tai labai aiškiai teigia visų pirma A. Baltinis: „Pasaulis yra Dievo kūrinys ne tik ontologinėje, bet ir kosmologinėje plotmėje“ („Draugas“ 1972. 3.11, d. II, p. 3). Tai pati mintis kyši ir pro P. Celiešiaus sakini. „Kodėl iš pasaulio kosmologinės sąrangos negalime išskirti begalinės Dievo išminties?“ (cit. broš. p. 5). Tuo kritikai skiriasi nuo autoriaus, kuris tvirtina, kad „savo regimybėje pasaulis nėra Dievo kūrinys, nes ši regimybė yra paties pasaulio dėsnių veiklos padaras“ (p. 98). O nebūdama Dievo kūrinys, ji ir negali pati savaime Dievą apreikšti: nei jo buvimą, nei jo išminties, nei jo galybės, nei jo meilės. Visas tad pokalbis tarp kritikų ir autoriaus dabar susitelkia aplinkui klausimą: ar kosmologinė pasaulio plotmė yra iš tikro Dievo kūrinys? Jeigu ji yra Dievo kūrinys, tuomet ji savaime yra ir žmogaus kelias į Dievą, nes iš kūrinių pažinti Kūrėją labai lengva. Jeigu kosmologinė sritis betgi nėra Dievo kūrinys, o tik gamtos dėsnių veikimo padarinys, tuomet ji nėra ne žmogaus kelias į Dievą. Tuomet žmogaus kelias į Dievą yra tikrai ontologinė plotmė, nes čia pasaulis tikrai yra Dievo kūrinys, todėl jį reiškia ir jį jį nurodo logine būtinybe, kadangi kūrinys negali būti mąstomas be Kūrėjo. Tai teigia autorius ir su tuo sutinka jo kritikai. Jie tik norėtų, kad pasaulio kūriniškumas būtų regimas ne tik ontologinėje, bet ir kosmologinėje srityje. „Krikščioniui ontologui“, rašo P. Celiešius, „kosminis pasaulis visados buvo ženklas, rodančiu į Dievą ir tokiu patiliks, nes kosmologiniuose reiškinuose ontologas, šalia kosminės sąrangos mato dar ir ontologinę priklausomybę nuo kuriančios Dievo apvaizdos“ (cit. broš. p. 10). Pats savyje šis sakiny yra dviprasmiš: regėti ontologinę priklausomybę kosmologiniuose reiškinuose yra kas kita, negu pačius šiuos reiškinius laikyti Dievo kūriniiais, vadinasi, juos suontologinti. Bet sakinio utklis yra aiškus: kosmologinė sąranga laikyti žmogaus keliu į Dievą, nes ji esanti ir pasiliksianti Dievo ženklas. O Dievo ženklas kosminė sąranga gali būti tik tada, kai arba ją Dievas tokią pasirenka (Apreiškimas) arba ji yra Dievo kūrinys (sukūrimas). — Kaip tad šį klausimą išspręsti?

2

Kiekvienas teiginys paprastai atskleidžia savo tiesą ar netiesą, tada, kai esti išmąstomas ligi galio, vadinasi, kai išsiskleidžia savo išvadose. Pameginkime tad tuo tarpu priimti A. Baltinio teiginį: „pasaulis yra Dievo kūrinys ne tik ontologinėje, bet ir kosmo-

loginėje plotmėje“ ir padaryti iš jo logiškai būtiną išvadą.

Kas yra Dievo kūrinys? Tai, kas Dievo yra pašaukta būti iš nebūties. Šioje Dievo kūrinio sampratoje yra du esminiai pradai: Dievas kaip tiesioginis autorius ir nebūtis kaip ontologinė kilmė. Dievo kūrinys negali būti kieno kito, nes kuriamojo veiksmo negalima perleisti niekam. Apie tai autorius plačiau yra kalbėjęs ryšium su Teilhard de Chardin (plg. p. 265–66). Kū-

Vytautas Ignas

Pieta (lino raizynys)

rimas reikalauja absoliutybės, o „absoliutybės deleguoti negalima“ (p. 266). Todėl ir Teilhardo teiginį, esą Dievas leidžia daiktams patiem darytis, autorius laiko metafora, tinkančia gamtos padaram bet ne Dievo kūriniams. Be to, leisti darytis dar nereiškia daryti. Dievas juk leidžia ir blogi, ir nuodėmę, ne iš tolo nebūdamas jų autorius. Antra, Dievo kūrinys visados reikalauja nebūties kaip savos ontologinės kilmės, nes Dievas nežiedžia savo kūrinių iš „ko nors“. Todėl P. Celiešiaus pamokymas paaugliam, randamas minėtame jo katekizme, „ši pasaulį Dievas sutvėrė iš nieko“ („Ką mes tikime“, p. 18) yra teisingas tiek ontologine, tiek kosmologine prasme, jeigu ir ši sritis yra Dievo kūrinys. Jeigu Dievas yra Kūrėjas, tai jo kūrinys yra ne žiedinys iš kokios nors esančios medžiagos, bet kilęs jo galia iš nebūties. Autoriui atrodo, kad šiuodu pradų — Dievas kaip tiesioginis autorius ir nebūtis kaip šaltinis — yra būtinu Dievo kūrinio sampratai ir kad niekas neturėtų jų neigti.

Sutikime dabar, kad kosmologinė pasaulio sritis arba jo regimybė yra Dievo kūrinys, kaip tai teigia A. Baltinis. Tuomet šioje srityje turėtume rasti abu anuos pradus, būtent: Dievą kaip tiesioginį autorių ir nebūtį kaip šaltinį, iš kurio ši sritis būtų kilusi. Tačiau argi nebūtų bloga teologija ir ontologija, jei žvaigždžių bei planetų kilimą ir irimą, jų sąrangą, žemės padėtį visatoje, nei Dievo, nei demonų („Draugas“ 1969.6.7, p. 7). Kitaip ta-

kalnių proveržius, žemės drebėjimus, gyvybės rūšių kilimą bei žlugimą, apskritai visus gamtinius reiškinius laikytume tiesioginiu Dievo kūriniu, kilusiu iš nebūties. Jie juk yra gamtos dėsnių padarai — daugiau nieko. Tiesa, A. Baltinis pripažįsta, kad „gamta turi savo dėsnius“, tačiau čia pat jis priduria: „Bet per juos ir Dievas veikia kaip Kūrėjas“ (op. cit. p. 3). Su tuo galime visiškai sutikti; reikia tik išsiaiškinti, kaip Dievas per šiuos dėsnius veikia. Baltinis sako: „Kaip Kūrėjas“. Ir su tuo galime sutikti. Bet ką jis čia kuria: būtiną arba ontologinį šių dėsnių pagrindą? Bet per juos veikiama, šių dėsnių padarus? Štai svarbiausias klausimas. Autorius mano, kad Dievas kuria ontologinį gamtos pagrindą, kurį vadiname būtinybe, o būtinybė, išskleisdama

pačiam reikliu būtinu taipgi visos visuomenės gyvas kultūrinis interesas, būtinos kultūrinės nuotikos jos institucijose ir privačių namų pastogėse, reikia to, kad kūrėjas jaustųsi laukiamas, kad jis žinotų, jog jo kūrybinio darbo rezultatu kas nors domisi ir rūpinasi šio parodymu visiems. Ugdant kultūrinio gyvenimo stiprų pulsą, gerų kūrybinių rezultatų kokybę bei kiekybę, visa tai, kas Kultūros tarybos statutiniuos paragrafuo numatyta, yra labai svarbu.

Kas nors vėl atsilieps: turėjome Donelaitį ir be Kultūros tarybų, ir dar toki, kokio šiandien neišaugina jokios tarybos! Turėjom tai turėjom, bet tik vieną visame 18-tame šimtmečiuje. O vieną gal kaip tik dėl to, kad nebuvo sąmoningos lietuviškosios visuomenės, kuri tokių lauktų, nebuvo plataus ir gilaus švietimo klodo ir institucijų, kurios būtų rūpinusios tuo, kas šiandien skiriama Kultūros tarybai. Jeigu aname šimtmečiuje apie Donelaitį nebūtų buvęs ir Mažojoje ir Didžiojoje Lietuvoje tokia bauginanti tautinės kultūros intereso ir jos poreikio tuštuma, gal šiandien turėtume ne vieną, bet kelis Donelaitius; gal tada ir devyniolikto šimtmečio vidury mes būtume buvę kultūrinio ir kūrybinio sva-

riant, kadangi pasaulis kosmologinėje plotmėje yra savarankiškas, todėl ir gamtos mokslų metodas yra savarankiškas, nes tikrovė visados apspėndžia metodą, o ne metodas tikrovę. Jeigu kosmologinė sritis nebūtų savarankiška, o mokslai būtų ją kaip savarankišką, nesišaukdami jai išaiškinti „nei Dievo, nei demonų“, tuomet jie klastotų tikrovę ir būtų pseudomokslai. Mokslo savarankiškumas ir tuo pačiu jo pasekmų tikrumas yra atremtas į pasaulio kaip regimybės savarankiškumą. Tai nėra „tik metodikos atsiriobojimas“, kaip gamtos savarankiškumą norėtų laikyti P. Celiešius (broš. p. 10), bet tikras skirtingumas nuo ontologinės srities, kurioje savarankiškumo kaip tik nėra. Būdama Dievo kūrinys, ontologinė sritis yra tiesiog susieta su Dievu kaip amžinas kuriamasis santykis. Šiuo atžvilgiu P. Celiešius teisingai pamoko autoriui, esą „reikėtų sakyti, kad... Dievas pasaulį kuria ir tai kuria amžinoje dabartyje“ (broš. p. 9), nepastebėdamas betgi, kad autoriui tvirtina ta patį ir net tais pačiais žodžiais. Kūrimas vyksta „ne laike, bet amžinojoje dabartyje, kurioje nėra jokios eigos, bet visa kartu“ (p. 263). Nuosekliai tad Krikščionybė ir skelbia, kad niekas negrįžta į nebūtį, kas iš nebūties sukurta, nes kuriamasis

(Nukeita į 3 psl.)

REZID. TEL. 239-4693
DR. K. G. BALUKAS
Akusheris ir moterų ligos
Ginekologinė chirurgija
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
Pritaikoma akinius
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10–12 val. ir 7–8 v. vak. šeštadieniais 10–1 val. Trečiadienį ligonius priimami susitarus
Ofiso telefonas PR 8-3229
Rez. telef. Walbrook 5-5076

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2901 West 63rd Street
Kampus 63rd ir California
Pirmad., antr., ketvirt., nuo 6 iki 7:30 val. vakaro
Šeštad., nuo 2 iki 3:30 val. Trečiadienį ligonius priimami susitarus
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. Walbrook 5-3048

Kertinė Parastė

(Atkelta iš 1 psl.)

riu jau lygūs švedams ar danams ir nebūtume atrodę kone mirštant tauta. Tada tikriausiai nebūtų nė maskoliui kilęs apetitas paskubinti mūsų tautinę ir kultūrinę mirtį — uždrausti net spaudą. O, jeigu mes jau Donelaičio laikais būtume išokę į gyvą, organizuotą ir švietusią kultūrinės raidos plotmę, kur mes šiandien stovėtume!

Bet buvo pavėluota, kaip mes ir šiandien daug kur vėluojamės.

k. brd.

DR. C. K. BOBELISINKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA

Tel. — 695-0533

FOX VALLEY MEDICAL CENTER
860 Summit Street
Routo 68 — Elgin Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm. ketv. 1 iki 7 popiet.
antr., penkt., 1–5, treč. ir šešt. tik susitarus.**Dr. Ant. Rudoko ka'inetą perėmė****DR. EDMUND E. CIARA**

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1–4 ir 7–8; antradienį ir penktadienį 10–4, šeštadienį 10–3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. Tel. — GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 8-0001

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė Akių Ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-3220

Namy — rezid. — Prospect 8-9084

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

JOKS

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antr., ketvirtadienį, ir penktadienį nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštadienį nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val. kasdien nuo 1–4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10–12 ir 4–7 Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLYmpe 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Avenue, Cicero

Kasdien 1–3 val. ir 6–8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvius gydytojas)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3925 West 59th Street

Val. pirmad., antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 12–4 val. p. p. 6–8 val. vak. Šeštadienį 12–2 val. p. p. ir trečiadienį uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 2 v. popiet. Trečiadienį ir šeštadienį nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. — 239-2919

Pasinandokite Drangą "Classified" skyrimui

Gerokai pavėluotas ir JAV LB Kultūros tarybos organizavimas. Bent jau dabar, kai taryba popieriuje egzistuoja, neatidėliokim konkretaus ir gyvenimiško jos gimimo. Jau šiandien reikia Kultūros tarybą organizuoti, kad ji pradėtų darbą tą pačią dieną, kada naujieji JAV LB istatai pradės veikti — t. y. 1973 m. sausio mėn. 1 d. Atidėti Kultūros tarybos organizavimą ir jos darbą po naujų Bendruomenės rinkimų, kitų metų gegužės mėnesį, būtų didelis nuostolis. Lenktynėse su laiku kultūriniam gyvenimui išsivijoje negali būti tuščių ne tik metų, bet ir pusmečių, net mėnesių.

k. brd.

DR. NINA KRAUGEL

KRIAUGELIONAITĖ

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

6132 S. Kedzie Ave.

Tel. WA 5-2670, neatliepus skambinti 471-0225. Valandos pagal susitarimą.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

2454 West 71st Street

(71st ir Campbell Ave. kampas)

Pirmad., antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Ketvirtadienį, ir šeštadienį nuo 9 v. ryto iki 11 val. ryto — tik susitarus.

DR. FRANK PLEČKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.**DR. A. PUSTELNIKAS**

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

5159 South Damen Avenue

Tel. Ofiso PR 6-7800 Namų 925-7697

Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta**DR. LEONAS SEIBUTIS**

Inkstų, Pūslės ir Prostato

CHIRURGIJA

2656 West 63rd Street

Val. antradienį nuo 1–4 popiet ir ketvirtadienį nuo 5–7 vakare

Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. Reliance 5-4410

Rez. Gtosehill 6-0617

Valandos: pirm., antr., ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir chirurgija

Ofisas 2750 W. 71st Street

TEL. — 925-8296

Valandos: 2–8 v. p. penktadienį 10–12 val. 2–8 val. vak. Šeštadienį 1 iki 4 v. vak. Treč. ir sekmadienį uždaryta

Rezid. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir moterų ligos

Ofisas ir rez. 2632 W. 59th St.

Tel. Prospect 8-1228

Ofiso val. Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštadienį 2–4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Atostogos iki gruodžio 4 d.

Pavadoja dr. P. Strimaitis

Of. Tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Val. pirm., antradienį, ketv. ir penktadienį 2–4 ir 6–8. Treč. ir šeštadienį uždaryta

Tel. Prospect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS

(VASKAS)

GYDYTOJA IR CHIRURGE

6648 South Albany Avenue

Val. pirm., antradienį, ketv. 6–8 val. vak. penktadienį ir šeštadienį 2–4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Apie Dievą gamtoje

(Atkelta iš 3 psl.)

me aišku, nes, kaip sakyta, kūrinio negalime net mąstyti be Kūrėjo. Ginčas eina ne apie Kūrėjo pažinimą iš sukurtųjų dalykų, bet apie pasaulio regimybės kūriniškumą: ar šis tikro yra Dievo sukurta tiesioginė šio žodžio prasme. Kas teigia kosmologinės srities kūriniškumą, tas sutapatina ją su ontologine sritimi ir esti priverstas daryti išvadą, kurios galop paneigia patį Dievą. Štai kodėl autorius žmogaus kelią į Dievą arba Dievo pažinimą iš pasaulio regi tik ontologinėje plotmėje, vadinasi, ten, kur pasaulio būtis dieviškuoju veikimu iš tikro kyla iš nebūties. Tai sunkus kelias, užtat tikras. Gal todėl tiek šv. Povilas, tiek I Vatikano Susirinkimas Dievo pažinimo būdą ir vadina ne patyrimu, ne pergyvenimu, kurių kosmologinei sričiai visiškai pakanka, bet „proto šviesa“, vadinasi, mąstymu, kuris veda toliau, negu patyrimas ar pergyvenimas, peržengdamas reiškinį ir suvokdamas patį pagrindą, kuris atsiskleidžia, kaip kuriamasis Dievo santykis su būtimi, vadinasi, kaip religinis pačia savo sąranga; religinis, nes amžinai sujungtas su Dievu (religare). Čia ontologija atsiskleidžia kaip religija — ne subjektyvaus nusiteikimo, bet objektyvaus buvimo prasme.

3

Tačiau argi gamtos tikslumas (finalitas), kaip jis pripažįstamas beveik visų didžiųjų vakarietiškosios filosofijos atstovų (išskyrus mažas išimtis, kaip A. Schopenhaueris, Ed. v. Hartmannas, N. Hartmannas ir k. naujesnieji) nėra kosmologinis žmogaus kelias į Dievą? Šis klausimas savaime kyla kiekvienam skaitytojui. Todėl reikia ties jūo irgi susimąstyti, nors ir trumpai, atkreipiant mūsų dėmesį į tai, ko dažniausiai nepastebime.

Nepaisant, kad Vakarų modernioji biologija apie gamtos tikslumą kalbėti vengia, o marksistinė biologija ji atvirai neigia, vargu ar būtų galima neregėti, kad kiekvienas gyvis išsivysto pagal tam tikrą jo užuomazgos esantį planą. Gali šis išsivystymas iš tikro reikšti pritaikymą prie aplinkos, kaip tai teigia marksizmas. Tačiau tai tikslumo ne tik neišskiria, bet jį tik patvirtina. Juk organizmas prisitaiko prie aplinkos ne jau išsivystęs, bet pačiu išsivystymu. Kitaip tariant, prisitaikymas apsprendžia organizmo planą ir virsta objektyvine gyvyje ateities įžvalga: jis išsivysto taip, kaip turės gyventi. Ateities pradai slypi jame ir veda jį šios ateities linkui. Aplinkos būsimieji reikalavimai virsta tikslu, kurio gyvis siekia ir kuriam jis esti savo plano išsivystymo paruošiamas. Pristatymas prie aplinkos yra ne kas kita kaip viena iš gamtos tikslumo apraiškų. Paneigti tad gamtos tikslumą arba teleologiją kažin ar kam nors pasisektų.

Kadangi tačiau teleologija glūdi gamtoje nesąmoningai, todėl net ir marksistai sutinka, esą, jai esant, reikia, kad būtų ir kažkas, kas gamtos išsivystymo planą būtų nubrėžęs ir siekiamąjį tikslą įdiegęs. Savo straipsnyje „Materialistinė dialektika ir tikslo kategorija“ G. A. Fedorovas teisingai pastebi: „Jei esama tikslo, tai visados kyla klausimas: kas jį užbrėžė“ (p. 67), nes „Šalia mas-tančios galvos nėra jokių tikslų“ (p. 68). Todėl, pripažįsta Fedorovas, „teleologija yra neatskiriama susijusi su teologija“ arba „su tikėjimu į gamtą valdantį protinę, pilnutinį, dvasinį pradą — Dievą“ („Voprosy filosofii“, 1961, nr. 1, p. 67—68). O kad šitokios išvados nereiktų daryti, marksistai kaip tik ir teigia, esą gamtoje nėra jokio tikslo.

mo arba teleologijos: gamta nesiekianti jokio tikslo, nes jokio tikslo joje nesama. Jeigu tačiau gamtos tikslumas iš tikro yra, tai ana išvada galioja visu svarumui. Štai kodėl Vakarų filosofijos istorijoje gamtos tikslumas kaip Dievo buvimo įrodymas yra vaidinęs svarbų vaidmenį. Net ir dabar, nusilpus Dievo įrodymų psichologinei vertei, gamtos teleologija tebesilaiko, pasak būdingų gamtos filosofo Ph. Dessauerio žodžių: „Pasaulis yra vieta, kur išnir prasmės klausimas o atsakymas į šį klausimą yra Dievas“ („Stimmen der Zeit“ 1951, nr. 4, p. 329—30). Užtat daugeliui ir atrodo, kad gamtos tikslumas ir yra žmogaus kelias į Dievą, einas per kosmologinę pasaulio plotmę, nes teleologija yra ne mąstymo išvada, svarstant ontologinę plotmę, bet aiškus patyrimas, mokslininkai tyrinėjant kosmologinę plotmę.

O vis dėlto, autoriaus pažiūra, šis išpūdis arba nuomonė yra apgaulūs. Ne todėl, kad gamtoje tikslumo nebūtų, kaip tai norėtų marksizmas, bet todėl, kad šio tikslingumo pobūdis mum neleidžia jo peržengti ir tuo būdu anapus jo rasti Dievą. Štai kas yra likę nepastebėta, sklandant tikslumą kaip žmogaus kelią Dievop. Yra likę nepastebėta, kad gamtos tikslumas yra beprasmiš: gamta tikslo siekia, bet niekad jos nepasiekia; nepasiekia nei individualiai, nei sava visuma. O jo nepasiekdama, ji atsiskleidžia mum tik savo vidinį veržlumą anaipol neatskleisdama, ar kas nors objektyviai aną veržlumą atitinka. Tai yra tas pat, kas ir laimės atveju žmogaus būtyje. Žmogus siekia laimės, tačiau jos niekad nepasiekia. Ar tai reiškia, kad laimė turi būti kažkur anapus? Anaipol! Tarp šių dviejų dalykų — tarp siekimo ir objekto — nėra jokios loginės būtinybės. Nuosekliai tad laimės siekimas, taip pat žinomas teodicejoje, visais laikais yra buvęs laikomas pačiu silpniausiu Dievo buvimo įrodymu. Argi ne tokio pat pobūdžio yra ir gamtinis tikslumas, kuris veržiasi į tikslą, niekad jos neprieidamas?

Kodėl tačiau gamtos tikslumas yra beprasmiš? Kitaip tariant, kodėl gamta tikslo siekia, bet niekad jos nepasiekia? Šių laiškų rėmai yra per siauri atskirų pavyzdžių sklaida parodyti gamtos tikslumo neprasmingumą. Čia pasitenkimsime tik bendra išvada, kurią autorius yra iš tikrų pavyzdžių padaręs ir kurią jis yra dėsęs ir savo klausytojam Muensterio u-tė, kalbėdamas apie sovietinę religijos sampratą.

Gamtos sandora yra nuostabi tuo, kad joje vienas tikslumas savo vykdyme susiduria su kitu tikslumu kaip savo priešingybė ir tuo sunaikina vienas kitą. J. v. Uexkuellis yra pastebėjęs, kad gamta yra sudėstyta pagal kontrapunkto principą: viena melodija skamba priešais kitą. Palyginimas gražus, tačiau jis kaip tik ir atsiskleidžia gamtos gyvenimo klaidumui, nes čia priešinga melodija yra ne garsai, bet gyvi padarai. Gamtos mokslų veiklausoje galima rasti šimtus pavyzdžių, kaip sumaniai vienas gyvis yra „sukomponuotas“ kitam gyviui sunaikinti. Gamtos harmonija yra rafinuotas sunaikinimo būdas. Kova už būvį yra gamtinio gyvenimo alfa ir omega. Tai būtų visiškai suprantama ir pateisinama, jei kas nors šią kovą iš tikro laimėtų. Tokiu atveju ji būtų konkreti gamtinio tikslumo lytis. Tačiau kovos už būvį gamtoje niekas nelaimi. Individuali žlunga, sakoma, rūšiai palaikyti: kovos laimėjimas čia yra perkeliamas iš atskiros būtybės į jos giminę. Tačiau žlunga giminės bei rūšys. O kas jų žlu-

gimu yra laimima? Kad rūšys ilgiau gyvena, negu individai, filosofškai yra visiškai nesvarbu. Svarbu, kad kova už būvį nėra laimima nė giminės bei rūšies plotmėje. Tai gal ją laimi gyvybė kaip tokia? Visų pirma gyvybė kaip tokia yra atotrauka, kuri nieko laimėti negali. Antra, mes juk žinome, kad kosmologinis bet kurios gyvybės galas yra toks pat tikras, kaip individo ar rūšies. Todėl V. Solovjovas ir sako, kad „gamtos tvarka“ pasirodo esanti kelias į niekur: „Paskutinis gamtos žodis yra mirtis“ (Dvasinio gyvenimo pagrindai, d. I, įvadas). Visi trokšta bei stengiasi gyventi ir visi galop žlunga, šio troškimo neįvykdę ir tikslo gyventi nepasiekę. Niekur nerasi tikro tikslo; visa, kas čia egzistuoja, yra be tikslo ir be prasmės kaip neįvykdomas troškulis“ (t. p.). Kito rusų mąstytojo V. Rozanovo žodžiais gražiai išreiškia šią beprasmiš gamtos sąrangą: „Kriminėlis pagimdė kirmėlį, šis truputį pašliaužiojo ir mirė“ (Solitaria, Muenchen 1963, p. 192). Paviršutiniškai žiūrint, atrodo, kad žlugimas gamtoje yra savaime suprantamas dalykas. Tačiau ši „suprantamybė“ kaip tik ir pridengia, tarsi kokia ska-

Michelangelo (italas, 1475-1564)

Adomo sukūrimas (freska Siksto koplyčioje, Vatikane)

ra, išvalga, kad visa kova už būvį yra beviltė ir visas tikslumas beprasmiš: jais nieko nepasiekama.

Kokiu tad būdu šitokia neviltinga bei neprasminga sąranga galėtų būti kelias į Dievą? Dievas yra ne nevilčiai bei neprasmei nugalėti, bet nevilčiai ir neprasmei yra nugalima tada, kai Dievas yra. Iš Dievo yra aiškus kelias į viltį ir prasmę. Tačiau iš nevilties ir neprasmes nėra jokio kelio į Dievą. Suolis nuo „reikia“ į „yra“ nepateisinamas logiškai ir yra padaręs didžiulės,

skriaudos Krikščionybė, nes ši istorijos eigoje per daug lengvai „rado“ Dievą egzistencinėse gamtos ar istorijos „skylėse“. O „skylė“, užkimšta Dievu, visados yra ir lieka apgaulė, kuriai paaiškėjus, žmogus netenka tikėjimo greičiau, negu tada, kai „skylė“ buvo atvira. Dievas kaip kamštis esti paneigiamas pats pirmasis. Tai tinka tiek žmogaus egzistencijai, tiek gamtos gyvenimui. Būdamas būtinybės išsiskleidimas, gamta yra nebyli: jie nieko nekalba nei apie žmogų nei tuo labiau apie Dievą. Todėl laikyti gamtą ir

Kristų Viešpaties apsišaukimo plotmėmis ir vadinti šias dvi plotmes seserimis, kaip tai daro A. Baltinis (plg. op. cit. p. 3), reiškia neregėti gamtos gyvenimo neprasmingumo arba savą subjektyvų žvilgį perkelti į gamtinę sąrangą. Argi Kristus neatėjo ir gamtos atpirtų (plg. Rom 8,21)? Tebūnie leista autoriui užbaigti šį laišką rusų poeto F. Tiutchevo (1803—73) eilėraščių „Klausimai“ (1827), kuris savo vaizdais prasmingai atsiskleidžia žmogaus santykį su visa mus apsupančio pasaulio regimybe:

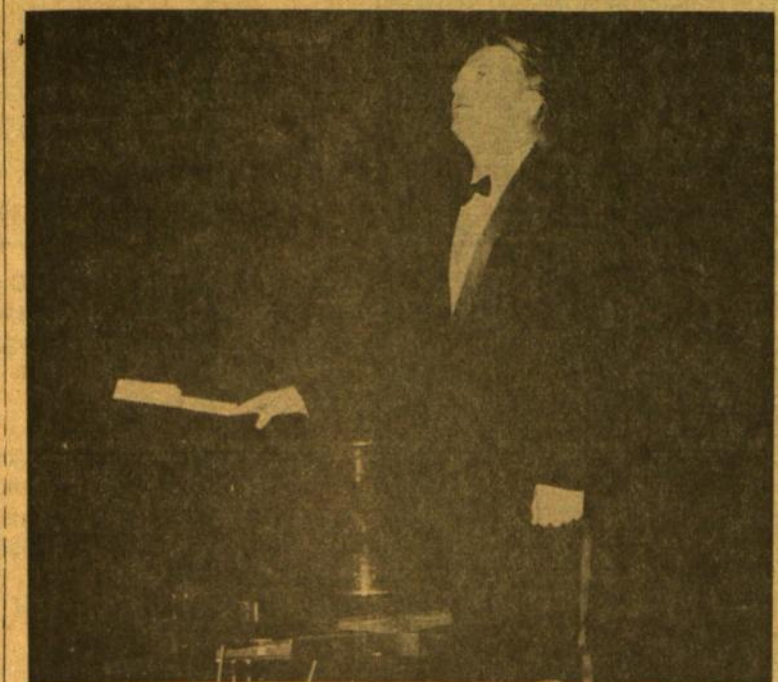
„Prie jūros, laukinės vidurnakčio jūros stovi jaunuolis — ilgėsiu širdyje ir abejone prote; pamišęs jis klausia bangas: O, išsprendite man gyvenimo mįslę... Pasakykite man, kas yra žmogus? Iš kur jis ateina ir kur jis eina? Kas gyvena viršum žvaigždėto skliauto? — Bet, kaip ir anksčiau, bangos šniokščia ir murma. Vėjas užia ir debesis vaiko; žvaigždės spindi šaltos ir šviesios. O kvailėlis stovi ir laukia atsakymo — glupec stoit ir ždet otveta“ (Stichotvorenija, Maskva 1953, p. 109). (Bus daugiau)

Vidimanto Valatkos koncertas Chicagoj

VLADAS JAKUBENAS

Vidimantas Valatka, „Margučio“ pristatytas mūsų publikai sekmadienį lapkričio mėn. 25 d. Jaunimo centre, tik prieš pusantūrą metų atsidūrė šioje šalyje pastoviam apsigyvenimui. Lietuvoje jis studijavo dainavimą ir kitus muzikos mokslus, buvo pakliuęs į operinių solistų aplinką. Čia jam, tarp kitko, teko atlikti keletą pirmos eilės vaidmenų, kaip Liutauro „Gražinoje“ ar Alfredo „Traviatoje“. Šioje šalyje jo įsikūrimo pradžia buvo ir tebėra sunki. Dirbęs sunkius darbus Californijoje, jis tik paskutiniu metu laiku Santa Barbara mieste ėmė mokytis pas žymų mokytoją muzikos akademijoje. Santa Barbara, kaip žinoma, yra pensininkų miestas, priklaudęs paskutiniuoju laikui ir mūsų operos bei rečitalių vėtrinė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė. Čia, pusiau pasitraukę, bet sutinką dėstyti už brangų atlyginimą, gyvena žymūs solistai, kaip pvz. garsi rečitalistė Lotteyra nuostabu, kad V. Valatkos

Lehman, pas kurį atvykdavo mokinių pasitobulinimui iš visų JAV. Panašiai galėjo pakliūti į vietinę Muzikos akademiją ir koks žymus muzikos pedagogas. Vietiniam muzikos judėjimui čia dirvos itin maža. Vidimantas Valatka parodė gražią lyrinio tenoriaus medžiagą, jau gerokai apvaldytą. Bent lengvesniuose numeriuose, kaip pirmos dalies liaudies dainose, jo balsas atitiko pasilimtą uždavinį, skambėdamas laisvai įvairiuose registruose. Antros dalies operinėse arijose pasitaikė daugiau nešvariai paimtų gaidų, ypač aukštam registre. V. Valatka yra išėjęs konservatorijos kursą; tatau jo dainavime jaučiama. Jis dainuoja intonuat, turi neabejotiną gerą klausą; kūriniui rūpestingai išmokyti, ritminis tikslumas yra tiesiog metronomiškas (dažnai veiktalo nenaudai). Pasiekus tokio muzikinės medžiagos apvaldymo, kaip pvz. garsi rečitalistė Lotteyra nuostabu, kad V. Valatkos

Solistas Vidimantas Valatka dainuoja Jaunimo centre, Chicagoje.

Nuotr. V. Noreikos

earn more... more often

A Standard Federal Certificate Account brings you both the satisfaction of high earnings and the comfort of a safe investment.

The interest rate on a 2 year, minimum \$5,000 certificate is 6%, compounded daily.

If you accumulate your interest for a full year the annual yield increases to 6.18%.

Or you can earn an annual yield of 5.92% if you do not withdraw your interest on \$1,000 or more invested in Standard Federal's one year 5 3/4% certificate. And your principal plus interest are both safe at Standard Federal Savings.

6% per annum \$5,000 minimum 2-year maturity

5 3/4% per annum \$1,000 minimum 1-year maturity

Interest compounded daily

Receive an interest check automatically monthly, quarterly, or have the interest added to your account quarterly to be compounded for a higher yield. Funds deposited by the 10th earn from the 1st of the month. Deposits received after the 10th of the month earn from the date of receipt.

Assets over \$175,000,000 Reserves over \$15,700,000

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • 847-1140
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Thursday & Friday, 9 a.m. to 8 p.m.
Saturday, 9 a.m. to 12 noon • Wednesday, no business transacted

Aukštasis mokslas Lietuvoje

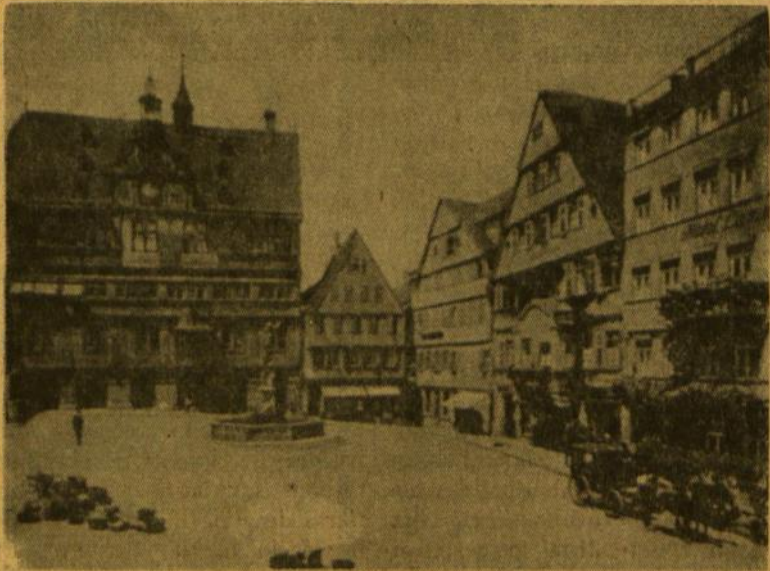
(Atkelta iš 1 psl.)

katalikybės stiprinimui Zemaičiuose. 1563—1567 m. Leipzige, Strassburge, Romoje ir Paryžiuje geografią ir mediciną studijavo Mikalojus Kristupas (Našlaitėlis) Radvila (m. 1616), 1582—1584 m. kelias po Siriją, Palestiną, Egiptą, 1613 m. Amsterdame išleidęs paties redaguotą garsųj Lietuvos žemėlapi. 1570 m. Leipzigo universitete sutinkamas Leonas Sapiega (m. 1633), vėliau vienas iš didžiųjų Lietuvos valstybininkų, diplomatų ir karių, Lietuvos Statuto III-jo leidimo redaktorius. 1570 m. atvyko Leipzigo studijuoti du Lietuvos kanclerio Mikalojaus Juodojo Radvilo sūnūs: Albrechtas (m. apie 1592), vėliau Lietuvos krašto maršalas, ir Stanislovas (m. 1599), po to Lietuvos rūmų ir krašto maršalas, Zemaičių senūnas, mokėjęs daug kalbų, rašęs graikiškai, lankęsis Italijoje, Vengrijoje ir kitur. 1577 m. Karaliaučiaus universitetan įsirašė Adomas Tolvaša, vėliau Zemaičių pilininkas, narys komisijos Lietuvos Statutui papildyti. 1571—1572 m. Leipzigo universitete studijavo būsimasis Vilniaus vyskupas Benediktas Vaina (m. 1615), anksčiau mokslus dar ėjęs Bolonijoje, Paduvoje ir Romoje. 1589 m. j Heidelbergo universitetą įsimatikuoti Jonas Skuminas (Tiškevičius), vėliau Vilniaus vaivada, dalyvavęs derybose su vokiečiais dėl upių valymo laivybai, turėjęs didžiulę biblioteką, kurios vertė siekė net 30.000 auksinų. Eustachas Valavičius (m. 1630), būsimasis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos vicekancleris ir nuo 1616 m. Vilniaus vyskupas, nuo 1593 m. bažnytinę teisę studijavo Paduvoje, o filosofiją ir teologiją — Romoje. 1595 m. Paduvoje mokėsi Jonas Karolis Katkevičius (m. 1621), įžymus Lietuvos etnonas, pagarsėjęs karo žygiais visoje Europoje. 1596 m. Bazelio universitete aptinkamas Jonušas Radvilas (m. 1620), Vilniaus pilininkas, lankęsis Prancūzijoje, Austrijoje, vedybomis susigiminiavęs su Hohenzollernais. XVI a. gale Paduvoje ir Romoje mokslus ėjo Stanislovas Kiška (m. 1626), nuo 1618 m. Zemaičių vyskupas. 1601 m. Leipzigo universitetan atvyko studijuoti Lietuvos didžiojo etmono Kristupo I Perkūno Radvilo sūnus Kristupas (m. 1640), vėliau iškilus Lietuvos didysis etmonas, 1625 m. Kėdainiuose įsteigęs reformatų aukštesniąją mokyklą. 1617 m. Liuvono universitete, vėliau Romoje studijavo švenčioniškis Andrius Rudamina (m. 1631 Kinijoje) — pirmasis lietuvių misininkas Indijoje ir Kinijoje, sakęs pamokslus ir kinietiška. 1624 m. Ingolstadto universitetan įstojo Kristupas Mikalojus ir Kazimieras Leonas Sapiegos, Lietuvos kanclerio Leono Sapiegos sūnūs. Kristupas Mikalojus (m. 1631), be to, karo mokslus dar ėjo Vakarų Europoje, po to buvo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos lauko raštininkas. Kazimieras Leonas Sapiega (m. 1656) be studijų Ingolstadte, karo dalykų mokėsi Olandijoje, kelio po Italiją, viešėjo pas Prancūzijos ir Austrijos valdovus, mokėjo net 7 kalbas. Būdamas Lietuvos vicekancleriu, savo lėšomis išlaikė 1000 karių ir paskyrė stambią sumą pinigų Vilniaus universiteto teisių fakultetui 1629—1631 ir nuo 1633 m. Leideno universitete Olandijoje studijavo Jonušas Radvilas (m. 1655) — būsimasis Lietuvos didysis etmonas ir Vilniaus vaivada. atkaklus kovotojas dėl Lietuvos savarankiškumo. Karo mokslus buvo ėjęs Henriko Oranietio stovykloje. 1632 m. su puošnia delegacija buvo nuvykęs į Olandiją ir Angliją, pranešti apie Vladislavo Vazos išrinkimą karaliumi. Nepriklausomoje Lietuvoje I husarų pulkas buvo pavadinamas jo vardu. Pagaliau apie XVII a. vidurį Bolonijoje, Paduvoje ir Romoje mokslus ėjo Aleksandras Sapiega (m. 1671), būsimasis Ze-

maičių ir Vilniaus vyskupas, Lietuvos tribunolo teisėjas.

Skyrium dar tenka paminėti Karaliaučiaus universitetą, įsteigtą 1544 m. Pradžioje (1541 m.) Prūsijos hercogas Albrechtas buvo įkūręs pedagogiumą, arba partikuliarą, — paruošiamąją mokyklą aukštosios studijoms. To partikuliaro pirmuoju rektoriumi buvo jau paminėtas Abraomas Kulvietis. Įsteigus universitetą, Kulvietis buvo graikų kalbos profesorius, o Stanislovas Rapolionis — teologijos profesorius, garsėjęs pulkia iškalba. Ir kai 1545 m. mirė Rapolionis, jis buvo palaidotas, dalyvaudant hercogui Albrechtui, Karaliaučiaus katedroje šalia kunigaikštiskųjų kapų. Antkapyje lotyniškai įrašyta: "Čia guli didis vyras, lietuvių tautos garbė". Karaliaučiaus universitetas buvo skiriamas ir lietuviams protestantų kunigams paruošti ne tik Mažajai, bet ir Didžiajai Lietuvai. Čia ėjo

nas, rašęs giesmes, iš lotynų kalbos išvertęs ir 1600 m. išspausdinęs "Žemčiūga teologiška". 1573 m. universitetan įsirašė Pilupėnų lietuvių kunigas Mikalojus Blotnas, Mažvydo bendradarbis ir jo sūnūs. 1627 m. įsimatikuoti ir 1636 m. filosofijos magistro laipsnį gavo Danielius Kleinas, vėliau visą laiką buvęs Tilžės lietuvių kunigu, mokėjęs daug kalbų, 1653 m. lotyniškai išleidęs pirmąją lietuvių kalbos gramatiką "Grammatica Litvanica". Nuo 1648 m. teisę studijavo kėdainiškis Steponas Jaugelis-Telega, vėliau Kėdainių burmistras, redagavęs ir iš dalies vertęs Kėdainiuose 1653 m. išspausdintą reformatų giesmyną "Knyga nobažnystės krikščioniškos", lietuviškai parašęs iškilmingų odės stiliumi eiliuotą deklaciją reformatų globėjui Jonui Radvilui. 1671 m. įstojo universitetan ir 1678 m. filosofijos magistro laipsnį gavo Jonas Rikovojus, vė-

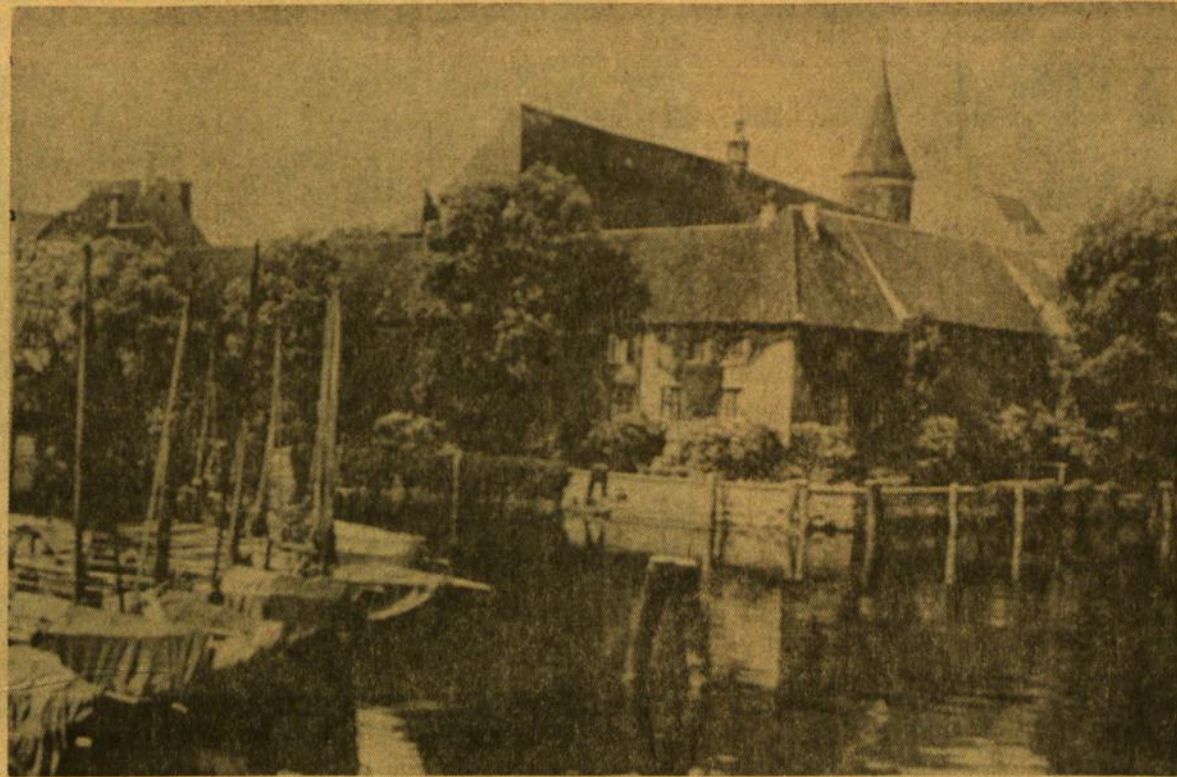
Senas universitetinis Vokietijos miestas Tuebingenas. XVI amžiuje čia studijavo nemažai Lietuvos didikų jaunimo. Tarp jų ir Merkelis Gedraitis, vėliau tapęs garsiuoju Zemaičių vyskupu, lietuvių kalbos ir lietuviško rašto gaivintoju.

Vienas seniausių Europos universitetų Bolonijos mieste, Italijoje. Universitetas įkurtas 1119 metais. Viduramžių ir naujųjų laikų savaratoje šiame universitete mokėsi daug lietuvių.

mokslus didelis skaičius jaunuolių, kurie vėliau suvaldino labai didelį vaidmenį lietuvių raštijai. Štai Karaliaučiaus universiteto auklėtiniai, daug nusipelnę lietuvių kultūrai: 1546 m. įsimatikuoti Martynas Mažvydas, sekančiais metais išspausdinęs Karaliaučiuje pirmą lietuvišką knygą — katekizmą. Mažvydas 1548 m. baigė universitetą bakalauro laipsniu ir po to buvo lietuvių liuteronų parapijos Ragainėje kunigu. Maždaug tuo pačiu metu (apie 1546—1549 m.) universitete studijavo Mažvydo pusbrolis Baltramiejus Vilentas, nuo 1550 m. Karaliaučiaus lietuvių evangelikų bažnyčios kunigas, spaudai paruošęs ir išleidęs Mažvydo religinius raštus ir pats išvertęs bei išleidęs Martyno Liuterio "Evangelijas bei epistolas". 1955 m. Karaliaučiaus universitetan įstojo, o kitų metų pabaigoje persikėlė į to meto žymiausią Vokietijos protestantų universitetą Wittenberge, Jonas Brekūnas, 1589 m. išleidęs giesmyną "Giesmės duchau-nos", 1591 m. išspausdinęs pamokslų rinkinį "Postilla", išvertęs Bibliją lietuvių kalbon ir kt. 1568—1571 m. čia teologiją studijavo Simonas Vaišnoras, vėliau Ragainės klebo-

liau Norkyčių ir Vėluvos lietuvių evangelikų kunigas, 1685 m. išleidęs kiek papildytą ir pageduotą Danieliaus Kleino "Naujos giesmių knygos" ir "Naujos... maldų knygelės". Nuo 1692 m. universitete mokėsi Pilypas Ruigys, Valterkiemio lietuvių evangelikų kunigas, 1727 m. išspausdinęs "Naująjį Testamentą", 1735 m. Biblijos vertimą, 1747 m. "Lietuvių—vokiečių ir vokiečių—lietuvių kalbų žodyną". 1736—1740 m. teologiją studijavo lietuvių grožinės literatūros pradininkas Kristijonas Donelaitis ir daugelis kitų lietuvių tautai nusipelnusių žmonių. 1718 m. Karaliaučiaus universitete įsteigtas lietuvių seminaras, kuriame buvo mokomi lietuvių kalbos būsimieji lietuvių parapijų kunigai. To seminaro vedėju kurį laiką buvo to universiteto auklėtinis, vėliau profesorius Liudvikas Gediminas Rėza. Lietuvos didikų prabanga Lietuvos didikai buvo tiek turtingi, kad gyveno visko pertekusyje vakarietiškoje prabangoje. Nesigailėjo komforto ir malonumų savo mokslus einančiam jaunimui. Lietuvos didikų sūnūs nestenkindavo vieno kurio nors universiteto lankymu, bet kil-

Zvilgsnis į senąjį Karaliaučiaus universitetą nuo Prėgliaus upės prieš antrą pasaulinį karą. Karo metu universitetas buvo visiškai sugriautas. Čia šimtmečių eigoje studijavo daug lietuvių šviesuolių, jų tarpe ir pirmosios lietuviškos knygos autorius Martynas Mažvydas, didysis mūsų grožinės literatūros klasikas Kristijonas Donelaitis ir kt.

nodavosi iš vieno universiteto į kitą. Juos lydėjo globėjai, tėvo pasamdyti mokytojai—magistrai, draugai ir tarnai. Dažnai didikai kartu įrašydindavo universitetan ir savo nalydovus, kurie galėdavo įsigyti mokslo. Istaigingumu ir prabanga ypačiai pasižymėjo vieni iš galingiausių ir turtingiausių didikų — Radvilai. Pavyzdžiui, 1570 m. j Leipzigo universitetą įsirašė Lietuvos didžiojo maršalo Mikalojaus Kristupo (Našlaitėlio) Radvilo sūnus Albrechtas ir Lietuvos kanclerio bei Vilniaus vaivados Mikalojaus Juodojo Radvilo sūnus Stanislovas net su 20 palydovų, kurių tarpe buvo "pedagogas" ir būrys tarnų. 1596 m. j Bazelį atvykusius du Radvilus — Jurgį (Naugarduko vaivados sūnus) ir Jonušą (Kristupo I Perkūno sūnus) lydėjo 10 kitų didikų sūnų ir būrys tarnų. 1601 m. j Leipzigo universitetą atvažiavo kitas Kristupo I Perkūno Radvilo sūnus Kristupas II su 9 palydovais ir 8 tarnais. Tas pats Kristupas II 1602 m. rudenį atsirado Heidelberge. Tuo metu universiteto rektoriais galėjo būti renkami ir studentai. Heidelbergo universiteto senatė buvo kilęs sumanymas išrinkti rektoriumi patį garbingiausią ir turtingiausią studentą. Sustota ties Kristupo II Radvilo kandidatūra. Bet, kadangi Radvilas dar nebuvo formaliai įsimatikuoti Heidelbergo universitetan, jo kandidatūra atkrito. Būsimasis Lietuvos etmonas Jonušas Radvilas 1628 m. Leipzigo universitetan buvo atlydėtas 9 palydovų, o 1631 m. nuvykęs Leideno universitetan įsirašė net su 15 asmenų palyda. Tokių mūsų mag-

VIDIMANTO VALATKOS KONCERTAS

(Atkelta iš 4 psl.)

nės Lietuvos kūryba: V. Paltanavičiaus sąmojingai apipavidalinta liaudies daina, "Oi nėra niekur", melodingai dėkinga B. Dvariono "Oi dalia mano" ir J. Tallat-Kelpšos "Tam gojely". Po A. Vanagačio savo laiku itin išpopuliarėjusios lengvos dainelės įdomu buvo užgirsti V. Klovos Naglio ariosio iš operos "Vaiva". Šioje operoje, matyt, V. Klova nutolo nuo rusų XIX amžiaus kompozitorių įtakos, kuri jaučiama "Pilėnuose"; čia buvo galima just lyg ir G. Puccini atgarsių, bet buvo ir jaukas, gan lietuviško melodingumo.

Antroji koncerto dalis: Mendelssohno "Dainos sparnais" ir penkios populiarių operų arijos: iš G. Massenet "Wertherio", iš "Carmen", garsioji trečiojo veiksmo Cavaradossi arija iš "Toskos", Liutauto arija iš "Gražinos" — buvo tiksliai išmoka, padainuota be jokių sutrikimų, jei ne skaityti keleto "nepriteptų" aukštų gaidų, bet... su tokiu pat

"abstraktišku nuotoliu" tarp solisto ir veikalų turinio.

Vidimanto Valatkos atvejis yra kiek savotiškas. Jį galime paaiškinti aplinkybėmis. Sėkmingai baigus dainavimo kursą ir tnojaus pakliuvus teatro scenon, kur, matyt, tuo metu papildomas lyrinis tenoras buvo reikalingas, ir dar padainavus keletą gerų rolių, niekur nepasitaikę degančio klausimo, kaip prasiplauti, paveikti klausytoją tada, kai už pečių *nestovi* nei konservatorija, nei operos teatras, nei operos dainininko prestižas. V. Valatkai būtinai reikalinga susirasti gerą "koučą" (repertuaro mokytoją), kuris jį "aplamdytų" toje srityje, kuri yra už teisingai intonuotų ir savo laiku padainuotų gaidų. Interpretaciniai gabumai gali būti igimti, bet jie gali būti iš nemažame laipsnyje išvystyti. O kartais bevystant, sušvinta iki tol miegojęs natūralus talentas.

V. Valatka turi gražių duomenų. Mūsų visuomenėje turėtų at-

natų prabangių pasirodymų būta ir daugiau. 1580 m. Slucko kunigaikštis Aleksandras (Gediminaitis) įsirašė Ingolstadto universitetan su nušas Radvilas 1628 m. Leipzigo universitetan buvo atlydėtas 9 palydovų, o 1631 m. nuvykęs Leideno universitetan įsirašė net su 15 asmenų palyda. Tokių mūsų mag-

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5,000 OR MORE Two Year Maturity	5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1,000.00 One Year Maturity	5 1/4% PER ANNUM 3 or 6 month term Minimum \$1,000.00	5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS
--	---	---	---

CHICAGO'S TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVE dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas iki \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIS KREIPKITES Į

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. — GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 5 P.M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 5, Sat. 9 to 12:30

sirasti sponsorų, kurie padėtų šiam iš "anapus" į "šiapus" persikėlusiam dainos meno sekėjui pritapti prie žiauresnės, konkurencinės kovos pilnos šios šalies tikrovės. Būtų gaila ir negražu, jei jo gabumai nuvystų vien gražiais gamtos scenovaizdžiais įremituose Santa Barbara kultūrinio gyvenimo dirvonuose.

Solistui lengvai, tiksliai ir spalvingai akompanavo Darius Lapinskas.

BALIONAIS TIRIA STRATOSFEROS DULKES

I stratosferą buvo paleisti net 45 balionai, kuriais praveistieji tyrimai parodė, kad praeitą rudėnį šaurinėje žemės stratosferos dalyje buvo dulkių kiekis padidėjęs pusrčio karto. Vėliau palaispui mažėjo, o paskutiniu metu pasidarė net žemesnis negu prieš metus laiko. Tie faktai buvo Wyomingo universiteto prof. dr. D. Hofmano iškelti tarptautinėje konferencijoje.

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ Į LIETUVĄ SPECIALIŲ RUBLIŲ PAŽYMEJIMUS

INTERTRADE EXPRESS CORP. pirmąsias pasakė apie tai, o jūsų giminės pritarė.

Su specialiu rublių pažymėjimais jūsų giminės gali gauti viską, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos, kadangi kiekvienas specialus rublis yra vertas mažiausiai keturių reguliarių rublių ar net daugiau. Tai tas pats, ką jelti į krautuvę su 100 dol. ir už juos gauti 200 dol. ar 300 dol. vertės prekių, o gal net daugiau. Specialūs rubliai taip pat gali būti paversti į reguliarius rublius aukščiausiu kursu.

SU PILNA GARANTIJĄ PILNU DRAUDIMU

TIK INTERTRADE EXPRESS CORP TEIKIA JUMS GREICIAUSIĄ PATARNAVIMĄ

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms į namus maždaug per tris savaites. Vieno spec. rublio kursas yra \$2.35.

TAS KURSAS APIMA VISKĄ NERA JOKIŲ KITŲ MOKEJIMŲ

Galite siųsti kokią tik norit sumą.

REIKALAUKIT MOSŲ NE. MOKAMO ILLUSTRUOTO KATALOGO

Užsakykite dabar. Užsakykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Penktas aukštas
New York, N.Y. 10010
Tel.: 982-1530

LABAI SVARBU AUTOMOBILIAI

Tik trumpam laikui GREICIAUSIAS PRISTATYMAS

Sit'oma Speciali NUOLAIDA

ZHIGULI VAZ 2101 US \$3214.00
Jei užsaksite Zhiguli VAZ automobilį iki 1972 m. lapkr. 30 d., galėsite atskaityti \$50.00 nuo kainos.
MOSKVITCH 412 IZH US \$3155.00
MOSKVITCH 408 IE US \$3033.00
ŽAPOROZHETS ZAZ 968 US \$2026.00

REIKALAUKIT SPECIALIAUS BIULETENIO SU AUTOMOBILIŲ PAVEIKLAIS, SPECIALIAUS BIULETENIO MES TURIM 23 METŲ SIAME BIZNYJE IR APARTAMENTAIS, NAUDOTAIS ROBAIS. REIKALAUKIT MOSŲ PATYRIMŲ TAIP PAT TURIM TOKSTANCIUS PATENKINTŲ KLIENTŲ.

NERAMUOLIS POETAS IR POLITIKAS

Ezra Pound mirė 1972.XI.1 Vencijoje, prieš porą dienų sulaukęs 87 metų amžiaus. Prieš keletą savaičių, kai buvo paskirtas Nobelio premijos, kai kurie laikraščiai nedrąsiai prisiminė ir Pound, kuris galėjo būti kandidatas Nobelio premijai už savo poeziją ir savo raštus. Deja, ir ši kartą Karališkoji Švedijos akademija "pamiršo" Pound, nors jis buvo vienas iš XX amžiaus žymiausių poetų. Taip ir vėl nulemė ne asmens nuopelnai, bet ideologija ir praktiškųjų sumetimai, kas jau seniai galima pastebėti Nobelio premijų dalinime.

Kodėl Nobelio premijų dalintojai per eilę metų "pamiršo" Pound, galima nesunkiai suprasti. Pound, smarkiai pasinėšęs prieš Amerikos biznį, ir žmogaus išnaudotoja civilizaciją, daug kam atrodė pavojingu revoliucionieriui, o kai vėliau fašizmo žūriūrejo ta jėga, kuri atnaujinsianti pasaulį — daugelio buvo palaikytas ekscentriku. O pasaulis tokiu nemėgsta. Jie per daug drumsčia vandenį, kuriuo taip malonu pasiplaukyti.

Ezra Pound tvirtai tikėjo, kad modernus kapitalizmas yra žydiškosios dvasios padaras (dėl to ir tas jo antisemitizmas). Kita jo klaida — jis iš karto Vergilijų ir Dante laikė fašizmo protėviais, bet nieko bendro su fašizmo ideologija neturintais, nes fašizmo ideologija esanti daug kilnesnė už Amerikos dolerio ideologiją.

O tačiau toks Pound naujumas socialiniuose ir politiniuose klausimuose nekludė jam tapti vienu iš garsiausių mūsų laikų poetų, nors jo poezijoje specialistai randa atsispindinčią ir ideologiją.

Ezra Pound gimė Hailey Idaho valstijoje 1885 m. Magistro laipsnį įsigijo Philadelphia universitete 1906 m. Atsiskęs daug žadančios akademinės karjeros, palieka jau tada jo nekenčiamą Ameriką ir persikelia į Europą. Trumpai pagyvenęs Italijoje, apsisotą Londone, ten veda ir pasilieka 12 metų. Londone pradeda domėtis problematinėmis avangardinėmis srovėmis ir bando jas įtaigoti, paveikti, joms vadovauti. Bet ir pats nejuokiamas patenka į anglų poeto Th. E. Hulme įtaką. Hulme tais metais vedė keistą polemiką su "romantizmo humanizmu", keldamas autoritarinį, spiritualistinį "neoklasicizmą". Hulme įtakos Ezrai Pound ypač žymu pirmajame svarbesniame jo veikle "The Spirit of Romance" 1910 m.

Pound 1912 m. įsteigia naują poetinį antisimbolį, antiromantinį sąjūdį — imagizmą. Šios krypties yra daug Pound ne tik eilėraščių, bet ir visa eilė teorinių raštų. Bene svarbiausias šio periodo Pound veikalas yra "A

Few Dont's by an Imagist" (1913), kur išdėstyta visa Pound susikurtoji programa. 1914 m. išleido poezijos antologiją "Des Imagistes", kurioje yra be Pound poezijos ir A. dington, Doolittle, Lowell, Williams ir kitų.

Tačiau Ezra Pound Londonu nusivilią. Jam atrodo, kad nei jo eilėraščių, nei raštai nėra pakankamai įvertinami. O tais metais Pound buvo labai impulsyvus ir irzlus. Nepaisant to, Pound jau buvo sudaręs metmenis kapitalinio savo veikalo "Cantos" (Pirmieji "Cantos" eilėraščiai jau buvo išspausdinti 1915 m.). Savo "Cantos" (ir kituose vėlesniuose darbuose) Pound panaudojo jo poezijai būdingą intensyvumą, metrinį įvairumą, tradicinių stilių pažinimą, ir visa tai sujungė su kinizmo ideogramomis, kaligrafiniais simboliais. Pound raštų kompozicijos technikoje rasimė visko: ir ideologinių citatų, ir paradoksų, ir mozaikinio montažo, dažnų kinietiško ideogramų, daugiakalbiškumo, ir ko tik nenorite.

Jau apie 1915 m. Pound šalia spekuliatyvių kartais genialių, kartais diletantiškų spekuliacijų, ėmė domėtis kiniečių poezija. Vienas iš įtakingiausių kiniečių jam buvo filosofas Konfucijus. Be to susidomėjo italų Renesansu, ekonominėmis Gesell teorijomis ir Fraze antropologinėmis studijomis. Iš to Pound susikūrė kultūrinę mišinį, kurioje atmetė moderniąją pramoninę bendruomenę ir jo galvoje susiformavo tokia idėja: Vakarai, kad galėtų nugalėti visas blygybes, turi susikurti hierarchiškai — aristokratinę sistemą, kuri būtų pajėgi "atstatyti" gyvenimą, meno ir minties vieningumą. Thomas Eliot, paprašęs Pound peržiūrėti ir pataisyti jo garsiąją poemą "Nevaisingoji žemė", tą patį mitą identifikavo su hierarchinėmis anglikonų Bažnyčios vertybėmis ir su Anglijos monarchija. Tuo tarpu Pound manė, kad jo svajones įvykdytišias fašizmas.

Po 4 metų periodo Paryžiuje (1920—1924) Pound apsigyvena Italijoje, Rapallo mieste. Čia rašo savo "Cantos" ir verčia kiniečių poeziją. Drauge kuria keistus politinius ir socialinius projektus, inspiuruotus antikapitalizmu, antibrutizmo ir antisemitizmu. Romos "Dučė" jam atrodė intelektualinio pasaulio centras. Mussolinis jam yra nesąmoningas Jeffersono įpėdinis (savo Pound vadino "Jeffersoniniu respublikonu"). Tad nenuostabu, kad kilus II pasauliniam karui, Pound, būdamas nuoseklus savo idėjomis, visa jėga metasi kovoti prieš rozveltinę Amerikos politiką per Romos radiją.

Vytautas Ignas

Piemenukas (lino raizginys)

LIETUVIŲ LIAUD'ES GOTIKA VYTAUTO IGNO LAKŠTUOSE

Lapkričio 18—19 dienomis Los Angeles padangėje vyko Vytauto Igno grafikos paroda. Tačiau liko neišspręstas kertinis 64,000 dolerių vertės klausimas: kokių būdu surengti dailes paroda Los Angeles mieste rudenį, kai visi lietuviškos savaitgaliai priklauso baliams, įvairioms šventėms ir visuomeninėms sueigoms? Kaip?

Atsakymo nėra. Galima tik patarti visiškai nerengti parodų ir kantriai laukti, kada pasibaigs pasitrypčiojimo sezonas.

Su šia opia dilema susidūrė ir V. Igno kūryba, lig šiol susilaukusi gražaus mylėtojų meno — tiek lietuvių, tiek svetimauciu — įvertinimo. Savo darbais jis pakyla iki mūsų grafikos aukšto lygio, atsidodamas šalia Viktoro Petravičiaus, Vyt. Jonyno, Telesforo Valiaus ir kitų šios srities meistrų.

Los Angeles mieste jo reprezentaciniai lakštai buvo ekspozuojami Tautiniuose Namuose (vos keliolika blokų nuo parapijos centro — Šv. Kazimiero bažnyčios salės). Atidarymo laikas šeštadienį dėl kažkokių priežasčių susidūrė su 7 val. numatytu Balfo baliumi, o sekančią dieną su skautų švente. Todėl parodos lankytojų skaičius buvo gana miniatiūriškas.

Be abejo, V. Igno kūryba verta daugelio meno mylėtojų dėmesio. Ji verta ir geresnių, šviesesnių patalpų ir pavyzdingesnio įreminimo, kad paveiklo turinys,

To pasekmės aiškos. 1945 m. Pound Livorne pasiduoja amerikiečiams, kurie išlaiko jį koncentracijos stovykloje prie Pizos. (Čia Pound parašė "Canti Pisani"). Nugabentas į Ameriką, buvo kaip išdavikas nuteistas mirties bausme. Elektros kėdės išvengė tik dėl to, kad rastos pakrikusio proto. Amerikiečiams rašytojams ji užtaras, buvo pritaikyta amnestija, ir Pound, išbuvęs Washingtono kvašelių namuos 10 metų (buvo nuteistas 12). Bet paleistas, tuoj vėl išvyko į Italiją. Čia gyveno vienos šeimos globojamas Merano pilyje, niekieno nežinomas, nepastebimas, visiško tyloje, kuri virto jam amžinyste. J. Sav.

PRANAS VISVYDAS

o ne sienų dekoras bylotų į žiūrą.

V. Igno grafikoje sukaupia reikalingą subtilumo lyriką. Vokiečių grafikas ekspresionistas Ludwig Kirchner medžio raizybą (Holzschnitt) yra apibūdinęs kaip grafiškiausią grafikos žanrą. V. Igno raizyboje šis grafiškumo buožas pasitvirtina beveik kiekviename paveiksle iš karto matyti, kad dailininkas raizė su dideliu entuziazmu, nors ir nepasiduoda spontaniškam įkvėpimui ar greitai sprendimui. Jo ranką valdo intelektas — veržlus, bet drauge ramus, gilus, gaivinamas jautrios dvasinės kultūros. Piešinys atliktas kruopščiai, elegantiškai. Išnaudojamos visos paveiklo erdvės, kai kada sutelkiant gal ir per tirstą turinį. Figūrų siluetai rimti, šalti, transparentiškai efermeriški. Jų poza pagyvina judrus, šviesus fonas, lapelių pavidalo išplovų srovėmis primenantis vasaros oro virpėjimą.

V. Igno estampaip glaudžiai susiję su liaudies menu. Žinoma, nėra didelis dalykas panaudoti liaudies dirbinių pagražinimus. Vis dėlto sukurti iš jų savitą nepakartojamą stilių yra kiekvieno menininko žymus laimėjimas. Paprastų liaudies raizėjų — kryžių, verpsčių, lazdu, klumpių, skrynų, kultuvių dekoras V. Igno grafikoje randa naują estetinę gyvybę. Dailininkas distiliuoja tai, kas būdinga, kas paprasta, kas itin tinka universaliniam menui.

Jo motyvuose atsispindi lietuvių valstietiška gotika, susidedanti iš įvairių būsenų: rimties, sopulio, vienatvės, poilsio, idiliško vasaros džiaugsmo, sapno, pasakos, draugystės ir pan. Visur dominuoja žmogus ir jam talkina jo bičiuliai — gyvuliai ar paukščiai. Visą gaubia dangaus, žemės ar vandenų pavidalai.

Igniška suformuotame žmogaus veide matome asketišką išraišką — juodas, plačiai ir pasaukoje tyloje, kuri virto jam amžinyste. J. Sav.

vos savo struktūra labai panašios į žmogaus. Kažkaip dingteli Rilkės elegijų eilutė "Mit allen Augen sieht die Kreatur das Offene".

Estetiniu balansu ir ramiomis nuotailomis pasižymi maždaug visi lakštai. Itin išsiskiria "Piemenukas", "Moteris ir povas", "Rūpintojėlis", "Žvejai", "Piemenukai", "Saulė ir paukštis"... Kai kur dailininkas priartėja prie karikatūros ar deformatyvaus pavidalo, tarsi norėdamas dar labiau paryškinti susitelkusių emocijų.

Gana vieningai, darniai atliktas ir pats naujasis dviliks lakštų "Zodiako ženklų" ciklas, kur astrologinius simbolius supa atitinkamas žvaigždžių ansamblis. Gerai įsižiūrėjus, ir čia matoma kruopšti, įvairi, skoninga dekorų harmonija.

Pr. V.

Lietuvių poezijos vakaras Maskvoje

Spalio 23 d. Maskvos kolonų salėje įvyko lietuviškosios poezijos vakaras, kuriame dalyvavo

WAGNER & SONS
Typewriters Adding Machines
Checkwriters
Nuomoja Parduoja—Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd. — 581-4111

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankoms išpaustyti paveikslus — pritaikinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 So., Oakley Ave., Chicago
Tel. Vtgrinia 7-7258 - 59

eilė žymių rusų rašytojų ir lietuvių literatūros vertėjų. Lietuvių delegacijai vadovavo Alfonsas Bieliauskas, Justinas Marcinkevičius, Justas Paleckis ir kiti. Vakaro aprašymuose įkyriai pabrėžiamas lietuvių tautos "amžinas dėkingumas" rusams. Žodis "tėvynė" tenaudojamas Rusijos atžvilgiu. "Mūsų neapbrėptas Tėvynės sostinėje Maskvoje skamba Tarybų Lietuvos žodžio meistrų eilės", rašoma Lietuvos KP CK pareiškime sovietinės Rašytojų sąjungos valdybai. Kitame aprašyme cituojami Petro Cvirkos žodžiai apie "motiną Rusiją". "Lit. ir Menas" užbaigia savo straipsnį apie vakarą šiais žodžiais: "Ačiū Maskvai, ačiū Tėvynei, ačiū Partijai!" Tetrūksta tik, kad, baudžiaivos įpročiu, būtų bučiuojamos "didžiųjų geradėjų" rankos. (ELTA)

MARQUETTE PHOTO SUPPLY IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatų bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

REIKMENYS FOTOGRAFAMS

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

tel. prospect 6-8998

Remkite tuos biznierių, kurie skelbia diennr. "Drange".

KALEDINIAI SIUNTINIAI 1972

Artėjančių Kalėdų švenčių proga siūlome tris specialiai parinktus siuntinius iš tokių daiktų, kurie labiausiai yra reikalingi Lietuvoje ir bus tikrai naudingi Jūsų giminiams.

Mišrus Kalėdinis 1972.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis, itališkas vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaldis, vilnonės angliškos vyriškos elutei medžiagos, vilnonė medžiaga stjonui, 3 jardai specialios storos crimplene medžiagos moteriškai elutei, pulkūs vyriški nailono marškiniai arba bluskutė, 1 dėžė šokoladinių saldinių ir 20 angliskų geriausios rūšies cigarečių. \$125.00.

Moteriškas Kalėdinis 1972.

Komplektas moteriškų nailoninių apatinių, arba vilnonių, gėlėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 3 jardai sunkios crimplene medžiagos moteriškai elutei, gražus moteriškas megstukas, 3 jardai vilnonės apsiaustui medžiagos, crimplene medžiaga suknelei. \$115.00

Maisto siuntinys 1972.

1/2 sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 6 sv. geriausių baltų miltų, 2 sv. ryžių, 1/4 sv. kvepiančių pipirų, 1/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėž. nescafes, 1 1/2 sv. razinkų, 1 1/2 sv. maišytų džiovintų vaisių, 1 sv. šokoladinių saldinių \$35.00

Taip pat, dedame į šiuos arba kitus Jūsų rūbų užsakomus daiktus, kurie Lietuvoje yra labai naudingi ir vertingi.

Dirbtinio mink kailio paltui viršus \$40.00., nailoninio kailio paltui, viršus \$25.00., vyriški arba moteriški nertiniai \$15.00, vilnonės skarelės \$5.00., Nailono lietpalčiai \$12.00., nailoniniai marškiniai \$9.00., vilnonės arba nailoninės kojinės \$2.50.

Taip pat priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir t. t.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Road, London, E. 2., England

Telef. — OL 739 8734

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

Nuo
1914 Metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
444 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%
All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly

6%
2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

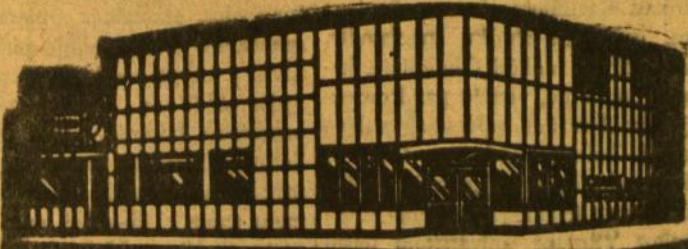
EUROPIETIŠKŲ MEZGNIŲ UŽUOLAI DOS BE SIOLIŲ, LENGVAI PRIŽIŪRIMOS, PRIEINAMOM KAINOM

Parduodama jardais arba siuvamos pagal užsakymą. Didelis pasirinkimas iš 100-to įvairių raštų. Chicagos apylinkėje gaunamos tik pas:

GEORGE LOEHNIG CUSTOM DRAPERIES

3461 N. Lincoln Ave. WE 5-3818

Gražiausia Kalėdų dovana visai šeimai

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

R. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6%

5%

Mokamas už dviejų Me-

Certificate sąskaitas

Minimum \$5,000.00

PILNIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELLO NUOSIMCIUS NUO 1 D

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAID, ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.

ANTRAD, ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.

SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

Naujas sukūtas divi-

dendas mokamas už

investavimo sąskaitas

NAUJI LEIDINIAI

• **NAUJOJI VILTIS**, 1972 m. lapkričio mėn. Nr. 4. Politikos ir kultūros žurnalas. Redaguoja redakcinė kolegija: dr. J. J. Balys (pirm.) Aleksas Laikūnas ir dr. Bronius Nemickas. Redakcijos adresas: 1105 Chiswell Lane, Silver Spring, Md. 20901. Administracijos adresas: 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill., 60629. Žurnalo metinė prenumerata 5 dol. (arba už du numerius). „Naujoji Viltis“ leidžia Lietuvių studentų tautininkų korporacijai Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga. Žurnalo vedamasis skaitas Romo Kalantos gyvybės aukai, žvelgiant į šandieninę situaciją pavergtose Lietuvoje ir laisvuosiuose Vakaruose. Vedamajame, be kita ko, sakoma:

„Per visą ketvirtį šimtmečio dešimtys tūkstančių gerai apmokamų ir išrenkuotų agitatorių neįstengė užgniaužti laisvės troškimų. Ar pagaliau rusiškasis imperialistas kada supras, kad negalima beveik pusės nerusikų savo imperijos gyventojų išlaikyti prie spaudoje ir išnaudojime? Šis didvyriškas ir kartu skaudus įvykis mus išvilius irgi turi pamokyti. Juk mūsų tarpe jau atsiranda „nepolitikuojančių“ kalbininkų, „objektyvių“ istorikų, „humanistinių“ rašytojų, „pragmatikų“ politikų, „kompiuterinių“ mokslininkų, kurie nemato ir nesupranta, kas vyksta šių dienų Lietuvoje. Simo Kudirkos ir Romo Kalantos elgesys ir didvyriškumas turėtų ir jiems atverti akis.“

Nemažai žurnalo puslapių skirta korpui Neo-Lithuania 50 metų sukakčiai. Apie rašytojo misiją tremtyje rašo Vytautas Alant. Jurgis Gliuda atskleidžia įdomių detalių iš romano „Agnija“ paruošos archyvo. Dr. Bronius Nemickas nagrinėja Rusijos — Kinijos kvičrą o Vladas Mingėla testis Lietuvos žurnalistų sąjungos istorijos bruožus. Algirdas Gustaitis rašo apie lietuviškų baldų pradžią, minimos Kazio Karpius mirties metinės. Apžvalginėje žurnalo dalyje recenzuojamos šios knygos: Leono Sabaliūno „Lithuania in Crisis“, J. Gliudos „Brėkšmės našta“, J. Kraliausko „Vaišvilka“, kun. M. Valadkos „Už laisvą lietuvi“, Donato Šaukos „Tautosakos savitumas ir vertė“ (išleista Vilniuje), replika „Sidabriniai skatikai“ grįžtama į „Aiduose“ paskelbtą kritišką V. Alanto kūrybos vertinimą. Žurnalas baigiamas skyriais: Lietuviškoji veikla, šiame krašte ir Spaudoje pasivilgius.

• **VARSNOS**, 1972 m. liepos — rugpičio mėn. Nr. 7—8. Lenkijos lietuvių mokslo ir kultūros mėnraštis. Redaguoja redakcinė komisija. Redakcijos ir administracijos adresas: „Varsnos“, ul. Wiejska 16—16, Warszawa, Poland. Metinė prenumerata 48 zlotai. Naujame žurnalo sąsiuvinyje Jonas Stokeliūnas rašo apie šiuolaikinės Lenkijos teritorijoje gyvuojančias lietuvių kalbos tarmes maždaug nuo Vižainio iki

Aradninkų. Jokačius informuoja apie mokytojo Juozo Vainos rūpesčių Punske sutelktą lietuvių folkloro ir etnografinių daiktų rinkinį, ragindamas vietos lietuvius dar daugiau šiam reikalui skirti dėmesio — rinkti ir saugoti visa, kas tik liudija vietoje lietuviškosios kultūros bruožus. Rašoma taipgi apie Lietuvos mokslinės knygos parodą Varšuvoje, apie Lietuvių visuomeninę — kultūrinę draugiją ir jos suvažiavimus ir kt. Grožinės literatūros duoklė žurnalui yra Juozo Kėkšto eilėraštis „Dostojevskio ir mano Betanija“, kuri šia perspaudina ir mūsų skaitytojams.

Taip. Nebeliko vilties. Yra tik laukimas. Amžinosios nakties Aiškus nujautimas. Praradus kojų eiklumą, Ir akių šviesai fatališkai

Išties beliko tik laukti, Kad įeity Jis ir tartų: „Paki k iš krėslo, palik jį ir eik“.

Jei tai įvyktų, tai gal vien tik tam, Kad galėčiau, ir įveskėlį platų išėjės

Ir pirmą praėivį sutikęs, Pulti veidu į smėlį ir šaukti: „Lenkuiosi visai žmonijos kančiai!“

To be or... Toliau nebeprisimenu.

• **LIETUVOS ISTORIOGRAFIJA**, Nr. 1. 1971 m. spalio mėn. Lietuvių istorijos draugija, kurios reikalų vedėja yra Alicija Rūgūtė, 6547 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill., 60629, daro didelį darbą, leisdama šią Lietuvos istoriografiją. Leidinį redaguoja Jonas Dainauskas, 4523 So. Francisco Ave., Chicago, Ill., 60632. Mašinėle perrašo Stefa Burokienė.

Leidinio įvadiniame žodyje, be kita ko, sakoma: „Vien smalsumu vadovaujantis, kiekvienas, kuriam rūpi ar gali rūpėti Lietuvos istorijos klausimai, turi pradėti nuo to, kas tokiu ar kitu mūsų tautos istorijos klausimu parašyta, išspausdinta, t. y. nors apgraišomis susipažinti su Lietuvos istorijos bibliografija. Šitame leidinyje tokia bibliografija ir teikiama“. Pirmasis jos numeris 13 psl. Leidinio turinį sudaro sąrašas kai kurių veikalų Lietuvos istorijos klausimais, parengtų ne lietuvių ir per paskutiniuosius 10—15 metų išleistų ne Lietuvoje: A. Mokslinės studijos, dokumentinės apybraižos, atsiminimai. B. Beletistikai, apysakos, žurnalistinės apybraižos, populiariūs pasakojimai.

• **LIETUVOS ISTORIOGRAFIJA**, Nr. 2. 1972 m. rugpjūčio mėn. Leidžia Lietuvių istorijos draugija. Redaguoja Jonas Dainauskas, Library of International Relation Chicago, Illinois. Mašinėle perrašė Stefa Burokienė. Numeris 27 psl. apimantis 286 pavadinimus knygų, straipsnių, atspaudų Lietuvos istorijos klausimais, sudarytas tuo pat pagrindu kaip ir sąsiuvinis Nr. 1.

Birutė Pūkelevičiūtė skaito savo kūrybą lapkričio 19 d. Tautiškos ganybos, Chicagoje, rašytojai, aktoriai ir režisieriai skirtoje kultūrinėje popietėje. Nuotr. A. Plaušinskas

KULTŪRINĖ KRONIKA

Books Abroad - Neustadt literatūros premija paskirta kolumbiečiams

Ši Oklahomos universiteto ir leidžiamo literatūros žurnalo Books Abroad 10,000 dolerių premija tarptautinės jūry komisijos šiemet paskirta kolumbiečių rašytojui Gabriel Garcia Marquez. Laureatas yra gimęs 1928 m. mažame Karitų pakrantės kaimely, Kolumbijoje. Mokslus pradėjo jėzuitų mokyklose, vėliau studijavo teisę. Dar vėliau persimetė į žurnalizmą ir

literatūrą. Pirmą jo novelę buvo išspausdinta 1955 m. Visoje Pietų Amerikoje ir Europoje plačiai pripažintą susilaukė, išleides knygą „Simas metų vienuomenos“ (1967). Tai beveik kronika šeimos, kaimelio džiunglėse įkūrėjos. Gera įvertintos ir kitos jo knygos: „Didžiosios motinos jo knygos: „Didžiosios motinos laidotuves“, „Niekas neparašė pulkininkui ir kiti pasakojimai“, „Velnio valanda“. G. G. Marquez kūryboje realybė susipina su fantazija, su autoriaus gimtojo krašto mitais, pasakomis bei legendomis, spręsdama

kultūros ir civilizacijos paslaptis, virsdama užburiančiu, daugiau negu natūraliu įvykiu.

Šios tarptautinės premijos mecenatas yra Oklahomos universitetui daug nusipeliusi turtuolių Neustadt felia, todėl premija ir vadinama Books Abroad Neustadt varlu. Premija įsteigta prieš keletą metų Books Abroad žurnalo redaktoriaus prof. Ivar Ivasik rūpesčiu. Jis yra pats rašytojas, esantis lietuviškai pavorokas. Prieš skiriant kius dvelį betel, Tarp kartą ji buvo paskirta 1970 m. poetui Giuseppe Ungaretti ita moderniosios poezijos patriarhui.

Antrą kartą premija bus įteikta Oklahomos universitete 1973 m. vasario mėnesį. Je gaugs antrasis Books Abroad Neustadt premijos laureatas Garcia Marquez. Po Nobelio premijos, ši tarptautinė Books Abroad Neustadt vardo literatūros premija yra viena tarp reikšmingiausių.

PREMIJA TARPTAUTINIAME FILMŲ FESTIVALIJE

Tarptautiniame filmų ir TV festivalyje New Yorke buvo paskirtas aukso medalis Maryknoll vienuoliams už jų gabiai parūpintus 30 sekundžių ir vienos minutės atsišaukimus, tema „Atpažink savo brolių“. Tie atsišaukimai sukurti W. Coleman, filmuoti Five Seas Productions, Inc., rodomi 30-je televizijos rinkų JAV-se.

IS MODELINIŲ NAMŲ BALDŲ 30% iki 50% nuolaida Galima pirkt daiktus ir išmokėtina! SOUTHWEST FURNITURE CO 6200 S. Western — Tel. GR 4-4421

G E L Ė S vestuvės, banketai, laidotuvių ir kitokioms progoms BEVERLY HILLS GELYNCO 143 W 63rd Street, Chicago, Illinois Tel. OR 8-0833 — PR 8-0833

• **Dail. Marija Ambrozaitienė** dalyvavo Gary Artists League organizuotoje metinėje Southern Shores meno parodoje. Iš 125 menininkų Gary-South Bend-Fort Wayne apylinkių, jūry komisijos buvo priimti 43 dailininkai.

— Kiekvienas, kuris kalba, gali pasakyti prakalbą, bet ne kiekvienas, kuris sako prakalbą, turi ką pasakyti.

— Kvailys gali paklausti dešimtį klausimų, į kuriuos išmintingas negali atsakyti.

HIGH RATES

5% Per Annum PAID QUARTERLY 6% Per Annum
— AT —
Passbook Accounts
BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N
HIGHEST RESERVES
4071 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632
TEL. — LA 3 - 8248
(West of California Avenue)
51/2% Per Annum
Certificates 2 year min.
Investment Bonus Certificates

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Tel. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKSTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
Trys Moderniškos Kopyčios:
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YARds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNOS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6677
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-1138-39
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

OUR Christmas Club NOW OPEN
Class \$2.00- \$2.00 every other week amounts to..... 50.00 (plus interest)
Class \$4.00- \$4.00 every other week amounts to..... 100.00 (plus interest)
Class \$6.00- \$6.00 every other week amounts to..... 150.00 (plus interest)
Class \$10.00- \$10.00 every other week amounts to..... 250.00 (plus interest)
Class \$20.00- \$20.00 every other week amounts to..... 500.00 (plus interest)
AT STANDARD FEDERAL, YOU CAN NOW EARN A FULL 5% INTEREST ON YOUR CHRISTMAS CLUB SAVINGS ACCOUNT
The interest on balances of \$10.00 or more is compounded daily. This will be a continuing Christmas Savings Account and may be used each year. You no longer have to open a new account each year — simply leave a small balance in the account and this renews your Christmas Savings program for another year.

Provide for a joyful Christmas next year and shop with a full purse by joining
STANDARD FEDERAL'S CHRISTMAS CLUB TODAY
STANDARD FEDERAL
Savings and Loan Association of Chicago
Assets over \$175,000,000.00
Reserves and Surplus over \$15,700,000.00
Federal Charter & Federal Supervision
4192 Archer Avenue at Sacramento ■ Chicago, Illinois 60632 ■ VI 7-1140
HOURS: Monday, Tuesday, Thursday and Friday, 9 A.M. TO 8 P.M. Saturday 9 A.M. TO 12 Noon
Wednesday - No Business Transacted

Kas tik turi gerą skonį,
viską perką pas Lieponi
LIEPONIS
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western — PR 8-5875
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9:00 iki 6:00 val. vak. Sekmad. atdara 12 v. iki 5 v. popie

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5 - 7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO IR STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

SPYGLIAI IR ROVELIAI

REDAGUOJA DR. S. ALIŪNAS

SEIMŲ IR ŠVENČIŲ SUJUDIME

Visokios šventės ir suvažiavimai žmogų priverčia kiek sukrusti, taip sakant, žmogus pajunta veiklos šilumą, jeigu jau ne karštį. Artėja šventės, ir jau reikia iš anksto skaičiuoti, kam kokias kojines pirkti ir į kokius popierius vyniosi, taip pat skaičiuoti, kam vėta atvirukus šventiniams siuntinėti. Žinoma, čia jau iš praktikos aišku, kad pirmiausia reikia siųsti tiems, kuriuos kasdien gatvėje sutinki, arba net tiems, kurie tame pačiame name gyvena, nes jie su pykę gali paklausti, kodėl neatsiunti. Daug saugiau nesiųsti tiems, kurie toliau gyvena.

Bet prieš tuos visus šventinius reikalus atsibuvo daug seimų. Tai Balso seimas, Vilko seimas, LB tarybos seimas, Katalikų federacijos seimas, Altos seimas, dar ir kitokios seimai, kurių neišgirdome. Ir visuose tuose seimuose vyko didžiai įsidėmėtinų dalykų. Pavyzdžiui Balso seime nutarta pasiduoti ir seną būstinę užleisti tyliai atėjusiam priešui. Esą į tą seną būstinę Brooklyne be šautuvo žmogus nebegalėjai nuvykti. Žodžiu, Chicagoa nukariavo Balso centrą Brooklyne, bet tas centras ir taip buvęs baigiamas kity užkariauti, kurie, ir skaityti nemokėdami, suprasedavo, kad čia pašalpų dalinimo įstaiga, ir todėl patys pasiimdavo. Kai kam tai buvo gal ir smūgis, bet dėl to nereikia per daug verkėti, nes laimėjo Chicago tik bėdos užsikrovė.

Vyko ir Altos seimas, kurio metu buvo kai kas pakaltintas,

Budėtoja dailės parodoj.
Dail. J. Paukštienės piešinys

kad prez. Nixonas atšaukė pabaltiečiams audienciją. Reikia manyti, kad dėl to kalta Lietuvos bendruomenė, nes kas nors turi būti kaltas. Tikriausia, tos pačios LB kaltė, kad ji prez. Nixoną pasiuntė į Maskvą, kur šis prašė Brežneva Ameriką išleisti iš bėdos ir pirkti jos grūdus. Anot "Vilnius" toj Amerikoj žmonės tokie skurdžiai, kad negali išpirkti grūdų, o Sov. Rusijoj tai bent pinigų turi ir visą duoną, kaip mat, išperka. Tame pačiame suvažiavime pro kolchozus prasiveržęs adv. But-

kus kai kam, vis manančiam, kad su ruskeliu ir okupantėliu galima vis gražiau, parodė, kad vyresnysis broliukas iš Maskvos mėgsta, kad jam skudurinius batus bučiuotų, o dėl tikrumo dar ir bizūnu uždrožia. Maskva tokį bendravimą pripažįsta kaip idealiausią. Bet iš kitos pusės, gerbiamas advokatas ir niekų prikalbėjo. Jis kvietė lietuvius vienybėn. Ak, kam taip ir kalbėti, juk vienybė baisi nuobodė, o šiais laikais, steiko užvalgius, reikia ir pasimušti, tai sveika prieš gyslių suukalkėjimą, o taip pat negražu nepasitampyti už gerų amerikoniškų švar-

Mamyte, ten knygos! Tikriausiai jas perka žmonės, kurie neturi televizijų.

ku skverny. Reikia tikėtis, kad niekas advokato nepaklausys ir su dideliu entuziazmu toliau tarp savęs ovos.

Vyko ir Vilko seimas. Vyresniajam broliui Maskvai Vilkas tai kaip vilkas, maždaug tokio pat stiprumo kaip Balfas, kurį Maskva vis keikia, kad skudurais tarybinę tvirtovę griauia. Tas Vilkas tarėsi, kaip geriau veikti, kad tarybinio rojus žmogus galėtų kiek pralaisvėti, elsuodamas tuo tarybinio oru, kokio niekas, anot tos dainos, kitur neturi progos alsuoti.

Dar prieš Vilko suvažiavimą Sandara rašė savo vedamajame: "Manoma, kad į Vilką bus įleisti jaunimo, verslo, amatų ir lietuvių dirbančiųjų — unių atstovai". Bet net neikime, kad unių ka gelbėtų. Illinois gubernatorių Ogilvij indorsavo Likerių pardavinėtojų unija, bet, nenaisant tokio stioraus parėmimo, vis tiek Ogilvis pralaimėjo.

LB tarybos suvažiavime, dėl kompanijos ir į ją galima seimu pavadinti, buvo kovota už švietimą. Girdi, tėvas veikėjas, o sūnus lituanistinės mokyklos nelenko. Betgi suprantama, jeigu tėvas terliosis su savo vaikais, tai kada jis kito vaikus bevarys į lituanistinę mokyklą.

Ivyko ir Lietuvių katalikų federacijos seimas, kuriame taip pat buvo tartas ne vienas sparnuotas žodis, o kadangi sparnuotas, tai ir nulekia ženklų nepalikęs.

Na, o šventės šalia seimų taip

"SIDABRINĖ DIENA" DETROITE

Pastatymas

"Jeigu Jovaras (ar Jovarienė) užsigėdė savo svečiams duoti staigmenų, tai reikėjo į sceną paleisti nuogą ar nuogas šokėjas (moterį) ar šokėjas; pagaliau, nuo "baleto" visiškai atsisakyti".

Publika

"I priekinę eilę susodinom visus apylinkės klebonus ir vikarus. Kunigams tai nemanau, kad veikalo žiūrėjimas būtų pakenkęs. Bet jau tiems mažutėliams, tai Sidabrinės dienos tiek tereikėjo, kaip ir go-go girls "programų" baruose."

Alf. Nakas

SOVIETŲ IR ČIA

Ten, sutikęs tautietį, klausiu: "Ar esi lietuvis? Čia: "Ar mokai lietuviškai?"

Ten, norėdami nuiteisti žmogų, pripažįsta jį psichiškai nesveiku, o čia, kai norima išteisinginti, sakoma, kad yra pamišęs.

KIAULĖ, VISKI IR ŽMOGUS

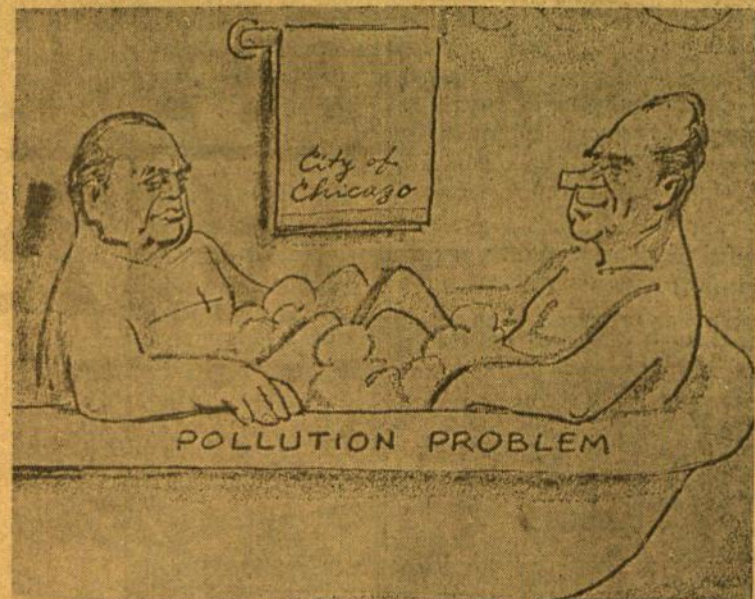
Missouri universiteto Sinclair vardo tyrinėjimų farmos zoologas Russel V. Brown praneša, kad kiaulės mėgsta gerti ir pasigerti, geria dideliais kiekiais ir geria viską, pradedant "bloody Mary", baigiant premium alumi.

Kol kas Brown nustatęs tiek, kad girta kiaulė elgiasi visai panašiai kaip girtas žmogus, kitais žodžiais, kad girtas žmogus yra kaip kiaulė.

pat žmogų verčia iš klumplių. Nuo kalakuto pradėjęs, ligi Naujųjų Metų kelis svarus užsidedi graborių ir daktarų paguodai. Tačiau be visų tų šventinių ir seiminių judėjimų būtų labai liūdna. Gi draugijoms ir seimams, naujus pareigūnus berenant, ta proga galima pasakyti:

Jei supykdytave koks kaimynas, Ir taip sakant, labai įgnybo, Tai tegul veikloje jis kankinas, Jį pasiūlyk išrinkti į valdybą.

P. P.

Kas ištiktų Spyglius, jeigu jie šitai vieną vonią be drabužėlių ausdintų dvasiškus ir svietiškus vadus, kaip Chicago miesto merą Richard Daley ir respublikonų prezidentą Richard Nixon susodinot Chicago amerikiečių laikraščiai, švaros problemas sprendžiant?

PRIEŠŠVENTINIS TARDYMAS

Būti tardomu tardytojo arba nors policijos — nėra malonus dalykas, bet nemaloniausias gal iš visų tardymų vyriui — tai nuosavos žmonos tardymas, kaltinantis, jog kažkada ir kažkur bei kažkas matęs tave su kažkokia brunete.

Šitokį skaudų pėrgyvenimą ir tardymą vieną kartą patyręs savu kailiu ir torontiško "Star" skiltininkas Gary Lautens.

Esą, vieną pavakarij su žmona ir vaikais jis užkandžiavęs valgykloje.

— Katerina McVean skambino šiandien — pradėjusi žmona.

— Tai labai gražu iš jos pusės, — atsakė Gary. — Ir ką ji sakė?

— Ji klausė, ar aš dar tebesu blondinė.

— Kodėl?

— Todėl, kad kažkas tave matė mieste su kažkokia brunete.

Itai sekusi ilgoka tylos pauzė, ir vaikai sužūrė tėvo pusėn.

— Uždaryk savo burną, brangioji, — suglumusiai pratarė, — juk žinai, vaikai.

— Važiok tolyn. Sakyk, kas buvo toji brunetė?

— Aš nežinau jokios brunetės, — protestavęs vyras.

— Come, come! — neatleidusi žmona. — Tu tikrai žinai bent vieną brunetę visam pasauly.

— Well, yes, aš žinau kelias brunetes, bet aš tikrai nežinau nei vienos brunetės tavo klausiamo prasme.

— Katerina nieko nekalba

tikra, kad ji mačiusi tave ir Ann Landers labai draugiškai besišypsanti ant vieno ir to paties skelbimo, kuris buvęs užklijuotas ant laikraščio išvežiojimo trokelio.

— Taigi?

— Taip. Tave matė su kita moterimi visas miestas.

Paruošė pr. al.

KALĖDŲ SENELIS

Kalėdų senelis sveikina Audrūtę su šv. Kalėdomis. Ši atidžiai apžiūrinėja jį ir galiausiai taria:

— Koks gi tu senelis? Tu gi mano tėvelis ir visai girtas!

— Taip, Tave matė su kita moterimi visas miestas.

REKOMENDACIJA

— Šis žmogus yra labai sąžiningas, jis nei svetimos vinies nepaims, — sako Vilkutis.

— Bet aš bandymui su vinimi per daug nepasitikiu. Reikėtų jo sąžiningumą išbandyti su lietsargiu.

MEILĖ IR ŽVILGSNIAI

— Žinai, įsimylėjau iš pirmo žvilgsnio!

— O tu pasižiūrėk dar kartą...

KAS YRA TIKRAS AMERIKIETIS?

Amerikietis yra tas, kuris, sėdėdamas ant daniškų baldų, geria braziliską kavą iš angliško servizo. Jis vairuoja vokišką automobilį, žiūri itališką filmą, o, sugrįžęs namo, jis su japonišku plunksnaočiu rašo senatoriams laiškus, kad auksas plaukia iš Amerikos.

GROŽIO KARALIENĖ

Vieną miesto gražuolių konkursą laimėjo "grakšti blondinė". Bet po konkurso paaiškėjo, kad tai buvo ne mergina, o jaunuolis.

ŽMONĖS IR GYVULIAI

Štai dėl ko dauguma žmonių mėgsta gyvulus:

— Niekam dar neteko matyti girtos kiaulės.

— Žmonos akyse jos vyras visomet yra asilas ir avinas kartu.

— Piktas šuo įkanda tik južkūnį, o draugai — kur tik jiems įmanoma.

— Gyvuliai lengviau naudojami prigimtini, negu žmonės protu.

— Gyvuliai yra protingi, bet ne per protingi, kaip kartais būna žmonės.

PORTRETAS

Senyva moteriškė apžiūrinėja parodą. Kai parodė jai paveikslą "Romos elgeta", moteris pasakė:

— Matai, jie valgyti neturi ko, bet už portretus tai turi kuo užsimokėti.

PATS NEŽINO

— Žiūrėk tu čia ir skaityk — senasis Pušaitis mirė. Jis mirė miegodamas!

— O, kokias jam laimės! Net ir jis pats nieko nežinojo, kad yra miręs.

PAKAITALAS

— Kodėl neištekė?

— O kam? Aš juk turiu nuostabų vyro pakaitalą.

— Išigijau šunį, papūgą ir katiną.

— Nesuprantu, kaip jie tau gali atstoti vyrą?

— Šuo loja, papūga koliojasi, o katinas naktį išbėga iš namų.

PRASIMASIS

Mažasis Petriukas į savo marmytės užklausa, ar jis prausėsi šį rytą:

— Ir net su muilu!

— Ak, taip, tai kodėl neradai po muilu padėto kvoterio?

Iškilmingas prieššventinio darbo atidarymas jau dabar, kad per šventes nebūtų susigrūdimo.

VALIA

— Mano vyras neberūko.

— Pagalvok tik, kokią stiprią valią reikia turėti!

— Taip, mano valia labai stipri.

PRAKTIŠKA NAUDA

Vienas iš profesorių paklausė studentus, kokia nauda iš automobilinio amžiaus.

— Nustoję arklis vogti, — atsakė studentas.

"Mes pamirštame, kad pagyvenęs žmogus irgi yra žmogus, o ne medžio ar molio gabalas."

Dr. J. Adomavičius

"Aziatu, senąja prasme, gali tapti ir europietis, jei miegos".

Vyt. Volertas

— Komitetas — tai grupė žmonių, kuriems reikia mėnesio laiko padaryti tai, ką vienas žmogus padarytų per valandą.

— M. L. Forman

Besiruošdamas į kelią, Valo sau batus Dirvelė. Na, o Pranas, jo kaimynas, Valo nuosavą mašiną.

Bet štai tau! Įklimpo raitai... Kol ištrauksi — bausis batai! Kol tokie keliai, brolyti, Nėra ko batus valyti!

"Valstiečių Laikraštis"

ANT. GUSTAITIS

NAUJŲJŲ METŲ BELAUKIANT

Kasmet Naujieji Metai žada Palaimas šitas ir anas, O regim grįžtančias per ledą Seniai pasenusias dienas. Tas pats tėvynės senas keltas,

Kovoj prisėtas alkmenų, Tos pačios gundančios mergelės Senu mylėjimo menu.

Ir ta pati mintis mažytė Veikėjų žodžiuose gražiūs, Jog neturi net ko prašyti, Kai puošnūs metai atvažiuos.

Tiktai kai šuo pusny suloja, Gal dar maldauti jį gali Ikasti giltinei į koją, Kad jį suktų pakely.

PAGERĖJIMAS

Po automobilio katastrofos vyriškiui operavo sulaužytą ranką. Jis klausia:

— Daktare, ar aš dar skambinsiu pianinu!

— Užtikrintai!

— Žiūrėk tik... O prieš tai dar niekada neskambinau.

Kun. J. Vaišnys

"Kartais širdis taip nualpsta, kad staigiai sustoja plakusi, o jai sustojus, ir visa muzika užsibaigia."

Dr. A. J. Gussenas

SPYGLININKAI GUODŽIASI

Alpa iš Kanados rašo: Gi iš tikro nieks nežino, Kiek išgert gali. Jei nuo vienos bonkos džino Knūbščias po stalu guli. Namuos sriubėloji konjąką Kartais su sava dama, O salone šuva laka, Aprėdytas pižama. Nebešokam "Sėjau rūta", Šokam kokį sambą, Gi suknėlė naujai siūta Dengia tiktai bambą. Išvažiuoji tu į puotą, Pasiėmęs "Mike" Ir peruku tuo plaukuotu Prisidengęs plikę...

MENKNIKIS

— Tiesiog baisu, kaip ilgai tu vėl puosiesi, netgi suknėlės dar neušsivilkai, — sako vyras žmonai.

menkniekis!

— Nusiramink, suknėlė tai

KVAILIO PATARIMAS

— Sakykite, ar jūs jau tarėtės su kuo nors dėl savo ligos? — klausia gydytojas.

— Taip, buvau pas vaistininką.

— Ar jis gali protingai patarti? Ką tas kvailys pasakė?

— Jis patarė kreiptis į tamsią, gydytoją.

TIKRAS IDEALAS

Iš J. Gliados veikalo "Idealų medžiotojai"

Va, siūlo man nupirkti kokią knygą, tos pasiūlos sveikam įvaro ligą, vis rašo apie moteris ir meilę, vis žiūri į mėnulį ir varvina seilę. Ir kas dabar iš tikro tas mėnulis? Tai alkmenų ir dulkių nulis. Aiman. Tie plepalų rašiniai ne man. Tik banko santaupy knygėlė, Juk vakarais, kai šviečia lempa lyg švyturys, nurodo kelią. Ir groja radijas švelniai, knygėlė atsiskleidžiui smalsiai... Tada pasaulis rojūm tampa, kaip pilys stovi ten skaitlinės ir groja maršus tūkstantinės... Ar jie teisingai nuosimėjus skaičiuoja? Ar jie nenusuka? Ar nemeluoja? Kiekvieną banką reik griebti įtartinai į ranką. Pasitikėti gali tik kvailys, o skaitytuvas nepaklūs. Sudėsiu nuosimėjus, pridėsiu kapitalą, išvesiu skaitmenį svaiginančiai apvalų, artyn, artyn prie tikro idealo.